

Nuorten aikuisten tietoisuus vapaaehtoisista henkilövakuutuksista Keski-Suomessa

Sami Paananen

Opinnäytetyö, AMK

Toukokuu 2023

Liiketalous

Tradenomi (AMK), liiketalous

Paananen, Sami

Nuorten aikuisten tietoisuus vapaaehtoisista henkilövakuutuksista Keski-Suomessa

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Toukokuu 2023, 35 sivua.

Liiketalouden tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia 18–24-vuotiaiden nuorten aikuisten tietoisuutta liittyen vapaaehtoiisiin henkilövakuutuksiin.

Tutkimus kohteeksi valikoitui nuoret aikuiset ja työtä lähdettiin toteuttamaan Webropoliin luodun kyselyn avulla. Kyseinen kysely lähetettiin kohderyhmälle sähköpostitse. Kysely sisälsi yhteensä 21 kysymystä, jotka käsittelevät vapaaehtoisten henkilövakuutuksien perustietoja. Tämän avulla saadaan käsitys nuorten aikuisten tietoisuudesta liittyen vapaaehtoiisiin henkilövakuutuksiin.

Opinnäytetyön tuloksien perusteella voidaan todeta, että kohderyhmän keskuudessa tietoisuus vapaaehtoisista henkilövakuutuksista oli kohtalaisen alhaista. Selkeästi tunnetuimmat vapaaehtoiset henkilövakuutukset olivat matka- ja tapaturmavakuutus. Suosituimmat vakuutusyhtiöt henkilövakuutuksien osalta olivat OP Pohjola Vakuutus ja LähiTapiola.

Tutkimuksen tuloksien perusteella voisi esimerkiksi vakuutusyhtiö X yrittää muuttaa nuorten aikuisten vakuutustottumuksia parantamalla heidän tietoisuuttaan eri vapaaehtoisten henkilövakuutusten osalta. Tuomalla kohderyhmän tietoon henkilövakuutuksien etuja, he voisivat mahdollisesti kiinnostua niistä enemmän.

Avainsanat (asiasanat)

henkilövakuutus, kyselytutkimus, vakuutusyhtiöt, vakuutusala, vakuutuksenottaja

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

Paananen, Sami

Young adults' awareness of voluntary personal insurances in Central Finland

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, May 2023, 35 pages.

Business Management. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

The aim of the thesis was to investigate the awareness of young adults aged 18-24 regarding voluntary personal insurances.

Young adults were selected as the target of the study and the work was carried out with the help of a survey created in Webropol. The survey in question was sent to the target group by e-mail. The survey contained a total of 21 questions that deal with basic information about voluntary personal insurances. This gives an idea of the awareness of young adults regarding voluntary personal insurances.

Based on the results of the thesis, it can be stated that the awareness of the voluntary personal insurances were moderately low among the target group. The most clearly known voluntary personal insurances were travel and accident insurances. The most popular insurance companies for personal insurances were OP Pohjola Vakuutus and LähiTapiola.

Based on the results of the study, for example, insurance company X could try to change the insurance habits of the young adults by improving their awareness of various voluntary personal insurance policies. By making the target group aware of the benefits of personal insurances, they could potentially become more interested in them.

Keywords/tags (subjects)

personal insurances, questionnaire survey, insurance companies, insurance sector, insurance policyholder

Miscellaneous (Confidential information)

Sisältö

1	Johdanto	6
2	Vakuutussanastoa ja vapaaehtoiset henkilövakuutukset	7
3	Tapaturmavakuutus ja tapaturman hoitokuluturva	8
3.1	Tapaturman päivärahaturva	9
3.2	Tapaturmaisen haitan turva.....	10
3.3	Tapaturmaisen kuoleman turva.....	11
4	Sairaskuluvakuutus	11
4.1	Sairaskuluvakuutuksen turvat.....	11
4.2	Kulu- ja lisähoitoturva	13
4.3	Hammass- ja kuntoturva.....	14
5	Matkavakuutukset	15
5.1	Matkasairaus ja matkatapaturma	15
6	Henki- ja työkyvyttömyysvakuutukset	16
7	Vapaaehtoinen eläkevakuutus	18
8	Tutkimusasetelma	18
9	Nuorille aikuisille suunnattu kyselytutkimus	20
9.1	Kyselyn laatiminen	20
9.2	Kyselytutkimuksen aiheet	21
9.3	Kyselyn lähettäminen ja vastausten kerääminen	22
9.4	Kyselytutkimuksen tulokset	23
9.4.1	Vastaajien taustatiedot.....	23
9.4.2	Vastaajien vapaaehtoiset henkilövakuutukset.....	25
9.4.3	Kyselytutkimukseen vastaajien käsitys henkilövakuutuksien vuosikuluista	26
9.4.4	Kyselytutkimukseen vastaajien käsitys henkilövakuutuksien omavastuista.....	28
9.4.5	Kyselytutkimukseen vastaajien käsitys henkilövakuutuksien korvauksista	29
9.4.6	Vastaajien tietoisuus eläkevakuutuksesta.....	30
9.4.7	Vastaajien vakuutusyhtiöt ja tuttu mainonta.....	31
10	Johtopäätökset	33
11	Pohdinta	35
	Lähteet	37

Kuviot

Kuvio 1. Vastaajien sukupuoli sekä ikäluokka	24
Kuvio 2. Vastaus määrien mukaan tehty kaavio kuulluista, sekä omistetuista henkilövakuutuksista.	25
Kuvio 3. Kyselyn vuosikustannus väittämän vastaukset kappalemäärällisesti	27
Kuvio 4. Kyselyn omavastuu väittämän vastaukset kappalemäärällisesti.....	28
Kuvio 5. Kyselyn korvaus väittämän vastaukset kappalemäärällisesti.	29
Kuvio 6. Kyselyn eläkevakuutus väittämien vastaukset kappalemäärällisesti.	31
Kuvio 7. Vastaajille tuttu mainonta ja vakuutusyhtiöt joissa heillä on henkilövakuutuksia	32

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä selvitetään, että kuinka tietoisia Keski-Suomessa asuvat nuoret aikuiset ikähaarukalla 18–24 ovat vapaaehtoisista henkilövakuutuksista. Aluksi on käsitelty ja selitetty auki yleisimpiä vakuutustermejä ja tämän jälkeen on avattu vapaaehtoisia henkilövakuutuksia. Määrittelyn apuna on käytetty usean eri vakuutusyhtiön virallisia vakuutuksien ehtoja määrittäviä asiakirjoja.

Teoriaosassa käsitellään keskeisimpiä vakuutussanaston termejä, joita opinnäytetyössä tullaan käyttämään. Tämän jälkeen vapaaehtoiset henkilövakuutukset pienitään osiin ja käydään lävitse turva kerrallaan. Näin ollen saadaan parempi käsitys kokonaisuudessaan vapaaehtoisista henkilövakuutuksista.

Opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa nuorten aikuisten tietoisuuden määrää liittyen vapaaehtoiseihin henkilövakuutuksiin, sekä missä vakuutusyhtiössä heillä on kyseisiä vakuutuksia. Kartoituksen myötä selviää osittain, että olisiko vakuutusyhtiöillä tarvetta yrittää lisätä valitun kohderyhmän tietoisuutta kyseisistä vakuutuksista. Tämän lisäksi selviää myös mahdollinen tarve jatkotutkimuksille aiheen tiimoilta.

Tämän tutkimuksen tekemiseksi tietoa valitulta kohderyhmältä tullaan keräämään kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä. Tarkoituksena on tehdä ja jakaa kohderyhmään kuuluville henkilöille verkkokysely. Kysely tullaan laatimaan Webropoliin. Tämän kyselytutkimuksen tarkoituksena on selvittää mahdollisimman kattavasti kohderyhmän tietoisuutta eri vapaaehtoisista henkilövakuutuksista. Tutkimukseen osallistuu Keski-Suomen alueella asuvat nuoret aikuiset.

2 Vakuutussanastoa ja vapaaehtoiset henkilövakuutukset

Vakuutuksien tarkoituksena on erilaisten vahinkojen sattuessa kattaa niistä aiheutuvia taloudellisia kuluja. Ne turvaavat yrityksien, yhteisöjen ja ihmisten taloudellista toimintaa, sekä elämää. Vakuutusmarkkinoilla on monia lakisääteisiä vakuutuksia, kuten esimerkiksi liikennevakuutus, potilasvakuutus, ympäristövakuutus, työeläkevakuutus ja työpaikalla tapaturmavakuutus. (Vakuutus 2022.) Lakisääteisellä vakuutuksella tarkoitetaan siis vakuutuksia, jotka ovat pakollisia tilanteessa X lain mukaan, esimerkkinä autolla et voi tieliikenteessä ajaa, ellei autolle ole otettu lakisääteistä liikennevakuutusta.

Seuraavaksi käydään läpi muutamia vakuutustermejä, joita tullaan käyttämään tässä opinnäytetyössä. "Edunsaaja" on se henkilö, joka on määritelty henki- tai tapaturmavakuutuksen vakuutuskirjalle. Edunsaajalle maksetaan vakuutuskirjalla oleva korvaussumma vakuutetun kuolemantapaus tilanteissa. "Enimmäiskorvaus" on vakuutuskirjasta löytyvä summa, joka vakuutetulle enintään korvataan yhtä sattunutta vahinkoa kohti. "Korvaussumma" on rahamäärä, joka vakuutetulle maksetaan vahingon sattuessa vakuutusyhtiön toimesta. Vakuutetun tulee aina tehdä vahinkoilmoitus vakuutusyhtiöön, jotta hänen on mahdollista saada korvauksia vahingon kulujen kattamiseksi. "Omavastuu" on vakuutuskirjalle määritelty summa, jonka vakuutettu joutuu itse maksamaan vahingon sattuessa. Yleensä omavastuun summa määrittyy vakuutuksen tyyppin, sekä sattuneen vahingon mukaan. Vahingon sattuessa on hyvä tarkastaa omavastuun määrä vakuutuskirjalta, sillä joissakin vakuutuksissa ei ole omavastuuta ollenkaan. "Suojeluohje" on kirjaimellisesti ohje, jota vakuutuksen ottajan tulee noudattaa vahinkojen ennalta ehkäisemiseksi. Ohjeesta käy vastuut, joita vakuutuksen ottajan tulisi noudattaa. Mikäli näitä ohjeita ei ole noudatettu, voi korvaussumma pienentyä tai vaihtoehtoisesti sitä ei makseta ollenkaan. "Terveys selvitys" on selvitys, joka vaaditaan Sairaskuluvakuutuksen ja henkivakuutuksen tekemistä varten. Se on käytännössä kysely vakuutettavan terveydentilasta, josta ilmenee mahdolliset jo olemassa olevat sairaudet, vammat ja niihin liittyvät oireet. Vakuutettavan terveydentila vaikuttaa rajoitusehtoihin, joita saattaa tulla itse vakuutukselle. Tämä käytännössä ottaen tarkoittaa sitä, että olemassa olevia sairauksia tai vammoja ei voi luonnollisesti vakuuttaa, mutta ennakoimattomia mahdollisia tulevia sairauksia varten vakuutetulle voidaan ottaa, siten että olemassa olevat sairaudet ja vammat rajataan pois. "Vahinkoilmoitus" on ilmoitus, jonka vakuutettu tekee vakuutusyhtiölle vahingon satuttua. Vahinkoilmoituksen perusteella vakuutusyhtiö tekee korvauspäätöksen ja vakuutetulla on mahdol-

lista saada korvauksia kuluihin, jotka ovat syntyneet vahingosta. Vakuutetun tuleekin täyttää vahinkoilmoitus perusteellisesti ja huolellisesti, sillä se toimii samalla korvaushakemuksena. "Vakuutettu" on henkilö, jonka vahinkoja vakuutus mahdollisesti kattaa. "Vakuutuksenottaja" on se henkilö, joka maksaa vakuutuksen. Yleensä vakuutuksenottaja on myös vakuutettu, mutta vakuutettuna voi olla myös vakuutuksenottajan lapsi tai esimerkiksi puoliso. "Vakuutusehdot" ovat kullakin vakuutuksella erilaiset ja niistä selviää, että mitä vakuutus käytännössä korvaa. Kyseiset ehdot kannattaakin huolella käydä läpi, sillä niistä selviää vakuutetun ja vakuutusyhtiön oikeudet sekä velvollisuudet. Vakuutuksien perustiedot löytyvät avaintietoasiakirjoista ja tarkemmin tuoteselosteista. "Vakuutuskausi" on vakuutuskirjaan merkitty ajanjakso, jolloin vakuutus on voimassa. Mikäli vakuutuksenantaja tai vakuutuksenottaja ei irtisano sopimusta, jatkuu vakuutus sopimus aina sopimuksessa olevan vakuutuskauden kerrallaan. "Vakuutusmaksu" on maksu, jonka vakuutuksenottaja maksaa vakuutusyhtiölle vastineeksi vakuutuksen tuomasta turvasta. Vakuutuksen maksuun vaikuttaa vakuutuksen tyyppi, turvan taso ja enimmäiskorvausmäärä. "Vakuutusmäärä" on käytännössä vakuutuskirjalta löytyvä maksimi korvaus summa, jonka kyseiseltä vakuutukselta voi saada korvauksena. (Tunnetko jo nämä vakuutustermit? Ota vakuutussanasto haltuun 2023.)

Vakuutus sopimus laissa on määritelty henkilövakuutus seuraavanlaisesti: *"Tässä laissa tarkoitetaan henkilövakuutuksella vakuutusta, jonka kohteena on luonnollinen henkilö."* (Vakuutus sopimus laki 28.6.1994/543). Yleisimpiä vapaaehtoisia henkilövakuutuksia ovat tapaturmavakuutukset, työkyvyttömyysvakuutukset, henkivakuutukset, eläkevakuutukset sekä sairaskulu- ja matkavakuutukset. Edellä mainituilla vakuutuksilla pystyy henkilö varautumaan monien eri henkilö riskien varalta ja näin ollen turvaamaan sekä terveyttään ja talouttaan. (Yksityiset henkilövakuutukset N.d.)

3 Tapaturmavakuutus ja tapaturman hoitokuluturva

Tapaturma tarkoittaa sitä, kun vakuutetulle sattuu äkillisesti jonkun ulkoisen syyn takia vahinko, jonka seurauksena hänelle tulee tahtomattaan ruumiinvamma. Tapaturmavakuutuksen tarkoituksena on korvata tapaturman johdosta syntyneitä taloudellisia kuluja. Tapaturmavakuutukseen voi yleensä valita turviksi hoitokulukorvauksen, ohimenevän tai pysyvän haitan korvauksen, työkyvyttömyyskorvauksen sekä kuolemantapauskorvauksen. (Yksityiset henkilövakuutukset N.d.)

Tapaturman hoitokuluturvasta korvataan vakuutetulle tapaturmasta johtuneen hoidon kuluja alkuperäisen tosittteen tai laskun mukaan. Edellytyksenä tietenkin on se, että tapaturman hoitokulu- turva on ollut vakuutetulla voimassa yhtäjaksoisesti tapaturman sattumisesta aina hoitokulujen syntymiseen saakka. Hoitokulujen korvaamiseksi tulee käytännössä lääkärin määrätä tarvittavat välttämättömät ja tarpeelliset hoitomenetelmät tapaturmasta aiheutuneen vamman tutkimiseksi sekä hoitamiseksi. Tapaturmasta aiheutuvien hoitokulujen täytyy olla myös kohtuullisia, mikäli kulut ovat suuremmat kuin maan yleinen hintataso, niin vahingonkorvauksia maksetaan hoitokulujen osalta vain maan yleisenhintatason mukaan. (LähiTapiola-ryhmä 2021.)

Tapaturman hoitokuluina korvataan LähiTapiolassa seuraavia: terveydenhuollon ammattilaisten suorittamat tutkimuksien sekä toimenpiteiden kustannukset (esim. lääkärit ja hammaslääkärit), edellä mainittuihin tutkimuksiin liittyvät tarpeelliset matkakulut, lääkevalmisteet joita myydään apteekissa viranomaisen antaman luvan perusteella, tarvittavat sidetarpeet, sairaalan hoitopäivä- maksut, tapaturmaa kohden maksimissaan 15 hoitokertaa fysioterapiaa, vamman vaatiman kos- meettisen tai plastiikkakirurgisen hoidon, tämän tulee kuitenkin olla vakuutusyhtiön etukäteen hy- väksymä. Lisäksi korvataan liikkumiseen tarvittavien apuvälineiden vuokrasummat enintään kahdelta kuukaudelta alkaen leikkaus- tai kipsaushoidosta, lääketieteelliset selvitykset kohtuullisin kustannuksin korvauskäsittelyä varten, ensimmäinen ortopedinen sidos tai tuki, joka on määrätty tapaturmasta aiheutuneen vamman vuoksi, ensimmäiset silmälasit, jos näkökyky on heikentynyt tapaturmassa ja vakuutetun käytössä olleet tarvikkeet, kuten esimerkiksi silmälasit, kuulolaite tai irtohammasproteesi. (LähiTapiola-ryhmä 2021.)

3.1 Tapaturman päivärahaturva

Tapaturman päivärahaturva, eli toisin sanoen työkyvyttömyyskorvaus korvaa tapaturmavamman aiheuttaman täydellisen tai osittaisen työkyvyttömyyden osalta menetettyjä tuloja päivärahan muodossa. Edellytyksenä korvauksen maksamiselle on, että kyseinen turva on ollut voimassa kat- keamatta vahingon sattuessa sekä itse työkyvyttömyyden ajalla. Täydellinen työkyvyttömyys mää- ritellään siten, että jos vakuutettu on täysin kykenemätön tekemään normaaleja työtehtäviään, on hän työkyvytön. Osittain työkyvytön vakuutettu on silloin, jos hän on osittain kykenemätön suoriu- tumaan työtehtävistään. (LähiTapiola-ryhmä 2021.)

Päivärahaa vakuutetulle maksetaan aikaisintaan siitä päivästä, kun lääkärinhoito on alkanut. Päivärahan maksaminen päättyy kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua tapaturman sattumisesta. Mikäli vakuutetulla on vakuutuskirjaan merkitty tapaturman päivärahaturvan omavastuu-aika, niin päivärahaa maksetaan kyseisen omavastuu ajan ylitettyä. (LähiTapiola-ryhmä 2021.)

3.2 Tapaturmaisen haitan turva

Pysyvä haitta määritellään siten, että lääketieteellisesti on arvioitu tapaturmasta aiheutuneen jokin pysyvä haitta vakuutetulle. Itse pysyvän haitan laatua määriteltäessä otetaan huomioon pelkästään tapaturman johdosta aiheutunut vamma, sekä tästä aiheutunut toiminnallinen haitta. Luonnollisesti pysyvää haittaa määrittäessä ei oteta huomioon vakuutetulla jo olleita sairauksia tai vikoja, jotka ovat syntyneet jostain muusta kuin itse korvattavasta tapaturmasta. (LähiTapiola-ryhmä 2021.)

Korvauksen määrää mietitään haittaluokitus päätöksen mukaisesti, joka perustuu valtioneuvoston antamaan työtapaturma- ja ammattitautilakiin. Kyseisessä luokituksessa mahdolliset erilaiset vammat ovat luokiteltu haittaluokkiin asteikolla 1–20. Luokat on määritelty prosentuaalisesti lääketieteellisinä haittoina, jossa luokka yksi vastaa viittä prosenttia ja luokka 20 sadan prosentin haittaa. Laissa on määritelty yhtenä pysyvänä haittana esimerkiksi molempien yläraajojen amputaatio, jolloin haitta luokka olisi 18, eli 90 prosentin lääketieteellinen haitta. (Valtioneuvoston asetus työtapaturma- ja ammattitautilaista tarkoitettua haittaluokituksesta 11.06.2015/768; LähiTapiola-ryhmä 2021.)

Pysyvän haitan korvausta aletaan maksamaan silloin, kun on todettu, että tapaturmasta aiheutunut haitta on muodostunut pysyväksi. Korvauksen maksu alkaa aikaisintaan vuoden kuluttua itse tapaturmasta, mutta korvausta ei makseta, mikäli haitta ilmenee kolmen vuoden jälkeen tapaturmasta, tai myöhemmin. Vakuutus sopimukseen on määritelty voimassa oleva vakuutus määrä, josta maksetaan haittaluokituksen mukainen osa prosentuaalisesti. Mikäli haittaluokka jostain syystä pahentuisi vamman takia, on mahdollista tarkastuttaa haittaluokka ja saada lisäkorvauksia ennen kuin on kolme vuotta kulunut siitä hetkestä, jolloin vakuutetun haitta on arvioitu pysyväksi. Kolmen vuoden kuluttua tapaturmasta vamman pahentuessa ei kuitenkaan enää haittaluokitusta ja korvauksen määrää tarkisteta. Luonnollisesti myös tämän turvan kohdalla on sen oltava voimassa tapaturman sattumisen ajankohtana. (LähiTapiola-ryhmä 2021.)

3.3 Tapaturmaisen kuoleman turva

Tapaturmavakuutukseen on myös mahdollista ottaa turva tapaturmaisen kuoleman varalle. Mikäli vakuutettu kuolisi tapaturman johdosta, korvattaisiin vakuutuksenottajan nimeämälle edunsaajalle summa, joka on sovittu vakuutusta tehdessä. Korvauksen saamiseksi on tapaturmavakuutuksen oltava ollut voimassa katkeamatta vahingon sattuessa. Mikäli tapaturmasta on kulunut yli kolme vuotta ja vakuutettu kuolee, ei kyseistä kuolemantapakorvausta enää makseta. (LähiTapiola-ryhmä 2021.)

4 Sairaskuluvakuutus

Sairaskuluvakuutuksen tehtävänä on korvata sairaudesta aiheutuvia kustannuksia. Tärkeimmät korvauksen kohteet ovatkin tutkimuksista aiheutuneet kustannukset, sekä itse hoidosta muodostuneet kustannukset. Sairaskuluvakuutus myös yleensä takaa nopean pääsyn yksityiselle lääkärille ja vakuutettuna voi olla niin aikuinen, kuin lapsikin. Vakuutettuna voi olla myös tulevaisuudessa syntyvä lapsi. (Yksityiset henkilövakuutukset N.d.)

Monet yritykset ovatkin päättäneet vakuuttaa työntekijänsä vapaaehtoisella sairaskuluvakuutuksella. Sairaskuluvakuutuksen myöntäminen vaatii aina vakuutetulta terveys selvityksen jo olemassa olevien sairauksien ulos rajaamisiksi. Tämänkin vakuutuksen turvia voi itse yleensä säädellä sekä valita juuri itselleen sopivan kombinaation. Sairaskuluvakuutuksien sopimusten sisällöt vaihtelevat yleensä eri vakuutuksien tarjoajien välillä jonkun verran. (Yksityiset henkilövakuutukset N.d.)

4.1 Sairaskuluvakuutuksen turvat

Pohjola Vakuutukselta sairaskuluvakuutus löytyy nimellä "Terveysvakuutus" ja sitä on vakuutuksenottajan mahdollista modifioida vakuutetun tarpeelle sopivaksi. Terveysvakuutukseen on Pohjola Vakuutuksella mahdollista valita seuraavia turvia: kuluturva, hoitoturva, lisähoitoturva, hammasturva, kuntoturva, urheilijan hoitoturva, urheilijan lisähoitoturva, urheilijan hammasturva. (Sinun ja läheistesi vakuutukset 2022.)

Hoitoturva tai "hoitokuluturva" tarkoittavat käytännössä samaa asiaa. Kyseisen turvan tarkoituksena on sairauden sattuessa korvata vakuutetun sairauden hoidosta aiheutuneita kuluja. Vakuutetun vakuutuskirjasta löytyy tieto maksimikorvausmäärästä sekä omavastuu osuudesta. Hoitoturvan tulee olla voimassa ajankohtana, jolloin sairaus on tullut, jotta korvauksia maksetaan.

Pääasiallisena korvauksen perusteena on se, että korvattava sairaus kuuluu hoitoturvan piiriin, sekä kyseisen sairauden tai vamman tutkimuksen pitää olla lääkärin määräämä. Ehtoihin on myös määriteltä, että korvattavan sairauden tai vamman hoitokeinojen tulee olla hyväksytyt lääketieteellisen käsityksen mukaisia, sekä itse vamman tai sairauden hoitamiseksi tarpeellisia. (Sinun ja läheistesi vakuutukset 2022.)

Hoitoturvasta korvataan muun muassa kulut, jotka ovat syntyneet vakuutetun käyttäessä terveydenhuollon ammattihenkilön tai lääkärin palveluja, eli käytännössä sairauden vaatimia tutkimuksia, sekä hoitotoimenpiteitä. Korvauksen piiriin kuuluu myös mahdolliset sairaalan hoitopäivämaksut ja apteekista ostettavat tarvittavat lääkkeet, sekä sidokset. Viiteen sataan euroon asti korvataan ensimmäinen mahdollinen tarvittava ortopedinen tuki, jos sen tarpeeseen on johtanut vakuutetun korvattava leikkaus. Erilaisten tukisauvojen vuokrauskulut kuuluvat vakuutuksen korvattavuuden piiriin. Muutamia esimerkkejä kuluista, joita ei Pohjola Vakuutuksella hoitoturvasta korvata on: Fysioterapia, hieroja, kiropraktikko, akupunktio, ravitsemusterapeutti, psykologi, puhe- tai toimintaterapeutti, hammaslääkäri, raskaus, kaihileikkaus, optikko tai erinäisten riippuvuuksien hoidosta, kuten huumausaineen tai alkoholin riippuvuus. (Sinun ja läheistesi vakuutukset 2022.)

Hoitoturvasta korvausta hakiessa on vakuutusyhtiölle tehtävä selvitys sairaudesta. Kyseinen selvitys tulee tehdä kirjallisesti ja käytännössä siinä selvitetään sairauden hoitoon ja tutkimiseen käytetyt resurssit ja niistä aiheutuneet kustannukset. Vakuutusyhtiöllä on tämän selvityksen tekemiseksi valmiit vahinkoilmoitus lomakkeet. Vakuutusyhtiö voi tarpeen tullen myös pyytää vakuutettua toimittamaan korvausasian ratkaisemiseksi muita tarpeellisia selvityksiä. Hoitoturvan piiriin ei kuulu lääkärin lausuntopalkkio ja vakuutetun tulee korvausta hakiessa hankkia siihen tarvittavat asiakirjat sekä selvitykset itse oma kustanteisesti. Hoitoturvasta korvauksia haettaessa vakuutetun on täytynyt itse ensin maksaa sairaudesta aiheutuneet hoitokulut ennen kuin hän voi hakea niitä vakuutusyhtiöltä. Vakuutetun tulee siis toimittaa kuiteista kopiot vakuutusyhtiöön

korvauksien saamisiksi ja joissain tapauksissa vakuutusyhtiö voi pyytää korvauksen hakijaa toimittamaan alkuperäiset kuitit. Tällöin vakuutuksen ottaja on velvollinen ne toimittamaan. (Sinun ja läheistesi vakuutukset 2022.)

4.2 Kulu- ja lisähoitoturva

Pohjola Vakuutus tarjoaa vakuutuksenottajalle kuluturvaa. Vakuutuksenottajalla on mahdollisuus valita tämän turvan sisältö kattamaan lääkäri- ja tutkimuskulut sekä leikkaus- ja erityistutkimuskulut oman tarpeen mukaan. Vakuutuksenottajan päätöksen mukaan turvat luonnollisesti kirjataan vakuutuskirjaan ja hän voi halutessaan rajata kuluturvan koskemaan vain sairauksia tai tapaturmia. Korvauksia vakuutuksenottajalle maksetaan, mikäli sairaudesta tai tapaturmasta koituneet kulut ovat syntyneet turvan voimassa ollessa. Turva korvaa kuluja, joihin ei olisi muuten oikeutta esimerkiksi liikenne- tai sairausvakuutuslain mukaan. Vakuutuskirjaan on merkitty jokaisen valitun kulun kohdalle erikseen enimmäiskorvausmäärä, jonka yli korvauksia ei tulla maksamaan vakuutuksen voimassaoloaikana. Maksetut korvaukset pienentävät enimmäiskorvaus summaa ja mikäli kyseinen enimmäiskorvaus määrä tulee täyteen, niin kyseinen turva päättyy saavutettuaan enimmäiskorvaus summan. Vakuutuskirjaan on myös merkitty omavastuu osuus, jonka vakuutuksenottaja maksaa itse ja se määräytyy sen hetken mukaan, kun korvausta vakuutusyhtiöltä haetaan. Kuluturvan korvaukset maksetaan samalla periaatteella kuin hoitokuluturvankin, eli korvauksenhakijan tulee toimittaa kirjalliset selvitykset toimenpiteistä täyttämällä vahinkoilmoitus. Kulut täytyy ensin vakuutuksenottajan maksaa, jonka jälkeen hänen tulee toimittaa kuitit vakuutusyhtiöön. (Sinun ja läheistesi vakuutukset 2022.)

Lisähoitoturva on nimensä mukaan oiva lisä, sillä sen sisältö on Pohjola Vakuutuksella täysin vakuutuksenottajan valittavissa seuraavien kulujen varalle: tuki- ja liikuntaelinterapian kulut, toiminnallisen terapian kulut, psykoterapian kulut, kotisairaanhoidokulut, kotiapukulut, erityiskulut, kodin muutostyökulut ja saattohoitokulut. Edellä mainitut kulut on mahdollista valita tapaturmien ja sairauksien varalle, tapaturmien varalle tai tapaturmien ja erikseen mainittujen sairauksien varalta, joita ovat: jänteen venähdys- tai repeämävamma, jännetulehdus tai jänteen rappeuma, lihaksen venähdys- tai repeämävamma, nikamavälilevytyrä, vatsa-, napa- tai nivustyry, polven nivelkierukan repeämä ja nivelen tai polvilumpion sijoiltaanmeno. Vakuutuksenottaja määrittelee halutessaan itselleen sopivan vaihtoehdon edellä mainituista vaihtoehdoista. Lisähoitoturvan korvattavuuteen pätee samat perusehdot kuin aikaisemminkin mainituilla vakuutuksilla ja turvilla liittyen

voimassaoloon ja vakuutuskirjalta löytyviin omavastuu osuuksiin. (Sinun ja läheistesi vakuutukset 2022.)

4.3 Hammas- ja kuntoturva

Hammasturva on valittavissa tapaturmien ja sairauksien varalle tai pelkkien tapaturmien varalle. Korvaukset hammasturvasta maksetaan, mikäli kulut ovat syntyneet turvan voimassaollessa tai mikäli tapaturma on sattunut turvan voimassaoloaikana. Vakuutuskirjalta löytyy merkintä valitusta kattavuudesta, sekä maininnat sovituista omavastuu osuuksista. Hammasturva kattaa Suomessa tehdyt tutkimukset sekä hoidot, ulkomailla tehtyjä toimenpiteitä ei siis korvata, ellei siitä erikseen ole sovittu ja sopimusta kirjattu vakuutuskirjaan. (Sinun ja läheistesi vakuutukset 2022.)

Hammasturva korvaa tapaturmissa muun muassa hammaslääkärin maksut, erikoishammaslääkärin, suuhygienistin, hammasteknikon ja erinäisiä hoitotoimenpiteitä. Lisäksi se korvaa tarvittavat hammasproteesit, jotka hammaslääkäri ja hammasteknikko ovat valmistaneet ja apteekista ostettavat lääkevalmisteet, mikäli vakuutuksenottaja niitä tarvitsee. Sairauksien osalta hammasturva korvaa tutkimus- ja hoitotoimenpiteet, niiden koskiessa puuttuvan hampaan ensimmäistä hammasproteesia, itse hammasproteesin valmistuksen sekä lääkevalmisteet apteekista niiden liittyessä proteettiseen hoitoon. (Sinun ja läheistesi vakuutukset 2022.)

Kuntoturva korvaa kulut valinnan mukaan kuntotestien ja asiantuntijapalvelujen tai pelkän kuntotestin osalta. Lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön suositeltaessa vakuutetulle liikuntaa vamman tai sairauden takia, korvaa kuntoturva edellä mainitut asiat. Kuluja korvataan palveluntarjoajan ohjaamisesta kuntotestissä, kun ne toteutetaan polkupyöräergometritesteinä. Vakuutetulle korvataan kuitenkin vain yksi kuntotesti vakuutuskaudessa ja yhteensä enintään kolme. Korvattaviin asiantuntijapalveluihin kuuluvat yleislääkärin suorittama perusterveystarkastus ja hänen määräämä laboratoriotutkimus enintään 160 euroon asti tai ravitsemusterapeutin palvelut 160 euroon asti, tai henkilökohtaisesta kuntosali- tai liikuntaohjauksesta aiheutuneet kustannukset enintään 160 euroon asti. Rajoituksina vakuutuksella on, että kuluja ei korvata, mikäli sairaus tai vamma on aiheutunut huumaavan aineen tai alkoholin käytöstä. Korvausten hakemiseksi on vakuutetun toimitettava vakuutusyhtiölle kirjallinen selvitys siitä, että hänelle on lääkäri

tai terveydenhuollon ammattihenkilö suositellut liikuntaa sairauden tai vamman takia. Muista turvista poiketen, tämä tulee tehdä vakuutusyhtiön erikseen hyväksymällä tavalla. (Sinun ja läheistesi vakuutukset 2022.)

5 Matkavakuutukset

Pohjola Matkustajavakuutus on turvineen voimassa koko maailmassa, kunhan vakuutuksen ottaja on ulkomaanmatkalla. Erikseen on vakuutuksenottajan mahdollista sopia vakuutusyhtiön kanssa jonkun turvan kohdalle, että se on voimassa myös matkatessa kotimaanmatkalla. Tästä tulee olla merkintä vakuutuskirjalla. Käytännössä matkavakuutus on voimassa, kun vakuutuksen ottajan matka suuntautuu Suomen rajojen ulkopuolelle ja matkan katsotaan alkaneeksi, kun vakuutuksenottaja poistuu Suomessa kotoaan, työpaikalta, opiskelupaikalta tai vapaa-ajan asumukseltaan. Matkavakuutuksen korvaavuus päättyy, kun vakuutuksenottaja palaa matkaltaan mihin vaan edellä mainituista paikoista. Matkavakuutus ei siis ole voimassa edellä mainituissa paikoissa tai niiden välisillä matkoilla. Pohjola Matkavakuutus on kotimaanmatkalla voimassa, mikäli siitä on erikseen sovittu vakuutuskirjalle. Kotimaanmatka määritellään siten, että kun matkataan Suomessa ja matkaa tehdään vähintään viidenkymmenen kilometrin verran linnuntietä pitkin vakuutuksenottajan kotoa, työpaikalta, opiskelupaikasta tai vapaa-ajan asunnolta matkakohteeseen. (Sinun ja läheistesi vakuutukset 2022.)

Ehdoissa on luonnollisesti poikkeavaisuuksia eri vakuutusyhtiöiden välillä ja esimerkiksi LähiTapiolan tarjoama matkavakuutus on voimassa myös Suomessa matkatessa, kunhan matkan päämäärä on yli viidenkymmenen kilometrin etäisyydellä kotoa, töistä, opiskelupaikasta tai vapaa-ajan asunnolta. Erikseen ei ole kuitenkaan LähiTapiolan ehdoissa mainittu kyseisen viidenkymmenen kilometrin kohdalla, että sen täytyisi olla linnuntietä pitkin, mikä eroaa myös verrattuna Pohjola Matkavakuutukseen. Myöskään LähiTapiolan matkavakuutus ei ole voimassa matkustaessa esimerkiksi kodin ja työpaikan välillä. (LähiTapiola-ryhmä 2021.)

5.1 Matkasairaus ja matkatapaturma

Matkasairaudella tarkoitetaan odottamatonta ja äkillistä sairautta, jonka ensimmäiset oireet ovat alkaneet matkan aikana ja se vaatii lääkärinhoitoa. Mikäli sairaus on ilmennyt ennen matkaa, tai sen tutkimukset on aloitettu ennen matkaa ja se todetaan matkan aikana, ei sitä lasketa silloin

matkasairaudeksi. LähiTapiolan ehdoissa mainitaan myös, että korvattavuuden edellytyksenä on se, että vakuutettu on matkasairauden sattuessa hakeutunut hoitoon matkan aikana tai viimeistään 14 vuorokauden kuluttua matkan päättymisestä. Edellä mainittu ehto ei kuitenkaan päde, mikäli kyseessä on tauti, jonka itämisaika on yli 14 vuorokautta. Tällöin ei 14 vuorokauden määräaikaa sovelleta korvattavuutta mietittäessä. (LähiTapiola-ryhmä 2021.)

Matkatapaturma tarkoittaa tapahtumaa, jossa vakuutetulle sattuu tapaturma äkillisesti ja odottamatta matkan aikana. Tapaturman tulee johtua jostain ulkoisesta syystä, sekä aiheuttaa vakuutetulle ruumiinvamma hänen sitä tahtomatta. LähiTapiolan ehdoissa mainitaan korvattaviksi tapaturmiksi myös vakuutetun kaasumyrkytys, tahtomatta sattunut hukkuminen, lämpöhalvaus, paleltuminen, auringonpistos, erehdyksessä nautitun aineen myrkytys sekä paineen vaihtelusta aiheutunut vamma. Korvauksia ei makseta matkatapaturmasta, mikäli se on esimerkiksi aiheutunut vakuutetun vammasta, sairaudesta, ruumiinviasta, myrkytyksestä, joka on aiheutunut nautitusta lääkeaineesta, alkoholista tai muusta huumaavasta aineesta tai vakuutetun itsemurhayrityksestä. (LähiTapiola-ryhmä 2021.)

Matkasairauden ja -tapaturman hoitokuluturvasta korvataan alkuperäisen tositteen tai laskun perusteella korvattavan vakuutustapahtuman hoidosta aiheutuneet kulut, jotta hoitokulut olisivat korvattavia, tulee hoitojen, tutkimuksien, lääkkeiden, ortopedisten tukien ja sidoksien olla lääkärin määräämiä ja välttämättömiä sairauden tai vamman hoitamiseksi. Hoitokulujen tulee olla kohtuullisia ja vakuutetun täytyy olla Suomen sosiaaliturvan piirissä. LähiTapiolan vakuutusehdoissa mainitaan myös, että vakuutusyhtiöllä on mahdollista vaatia ja toteuttaa vakuutetun kuljetus Suomeen hoitoon, mikäli hoito muussa maassa tulisi huomattavasti kalliimmaksi. Mikäli vakuutettu ei tähän suostu, korvataan hoitokuluista vain se osa, mitä hoito Suomessa maksaisi. (LähiTapiola-ryhmä 2021.)

6 Henki- ja työkyvyttömyysvakuutukset

Perheiden on mahdollista halutessaan turvata taloudellinen tilanteensa, sekä pärjäämisensä eri tilanteisiin sopivilla henki- ja työkyvyttömyysvakuutuksilla. Työkyvyttömyys- tai kuolemantapaustilanteen sattuessa henki- ja työkyvyttömyysvakuutukset tuovat taloudellista varmuutta perheen arkeen, vaikka se olisikin ollut riippuvaista kummankin puolison ansiotuloista. Vakuutukset sopivat myös tilanteeseen, jossa kotitaloudella on esimerkiksi asuntolainaa tai muita tasaisista tuloista

riippuvaisia vastuita, kuten useampia pieniä lainoja. Vakuutuksien myöntäminen vaatii terveysselvityksen. (Yksityiset henkilövakuutukset n.d.)

Fennian henkiturva vakuutus voi sisältää henkivakuutuskorvauksen, pysyvän työkyvyttömyyden kertakorvauksen tai vakavan sairauden kertakorvauksen. Pysyvän työkyvyttömyyden kertakorvaus sekä vakavan sairauden kertakorvaus on mahdollista saada pelkästään lisäturvina liitettynä henkivakuutusturvaan. Vakuutuksenottajan on mahdollista saada valitsemansa vakuutukset voimaan liittämällä hakemukseen terveys selvityksensä. Terveys selvityksestä käy ilmi, että voidaanko vakuutus tai vakuutukset myöntää hakemuksen mukaisesti. Mikäli tämä ei ole mahdollista, jättää Henki-Fennia vakuutuksen hakijalle vastatarjouksen. (Fennia-Henkiturva vakuutusehdot 2021.)

Poiketen muista vakuutuksista henki- ja työkyvyttömyysvakuutuksien maksut määräytyvät vakuutusmaksukauden alkaessa olevien laskuperusteiden mukaan. Laskuperusteisiin vaikuttavat vakuutetun ikä, terveydentila ja vakuutusmäärä. Mainittakoon vielä, että esimerkiksi tupakkatuotteiden käyttö vaikuttaa korottavasti vakavan sairauden turvan hintaan. Henkivakuutusturva on mahdollista ottaa kiinteäsummaisena, jolloin korvausmäärä pysyy samana, mutta vakuutusmaksu nousee ikävuosien kertyessä, tai vaihtoehtoisesti alenevasummaisena, jolloin vakuutusmaksu pysyy samana, mutta korvaussumma pienenee ikävuosien kertyessä. (Fennia-Henkiturva vakuutusehdot 2021.)

Mikäli sattuisi ikävä tilanne ja henkivakuutuksella vakuutettu henkilö kuolisi, niin vakuutuskirjaan nimetylle edunsaajalle maksettaisiin kertakorvauksena ennalta määritelty summa. Samalla tavalla pysyvän työkyvyttömyyden turvasta maksetaan kerralla korvaus, kun vakuutetun työkyvyttömyys on kestänyt vähintään vuoden päivät. Työkyvyttömyys pitää myös osoittaa lopulliseksi, korvauksen maksaminen ennen edellä mainittua vuotta on mahdollista, mikäli pysyvä työkyvyttömyys voidaan luotettavasti osoittaa. Vakavan sairauden turvan korvaus piiriin kuulu seuraavat sairaudet sekä toimenpiteet: vakava syöpä, aivohalvaus, sydäninfarkti, MS-tauti, sepelvaltimon ohitus avosydänleikkauksella, munuaisten vajaatoiminta, elin- tai luuydin siirto, halvaus, sokeus ja motoneuronisairaus. Fennian henkivakuutus ehdoista on löydettävissä tarkat kertomukset korvattavista sairauksista ja mahdollisista rajoitteista. (Henkivakuutus N.d.)

7 Vapaaehtoinen eläkevakuutus

Lakisääteisen eläkevakuutuksen (TyEL) lisäksi on mahdollista tarpeen mukaan ottaa vapaaehtoinen lisäeläke. Suomessa henkivakuutusyhtiöt hoitavat ja myöntävät kyseenomaisia lisäeläkevakuutuksia. Yksityishenkilö voi halutessaan ottaa vapaaehtoisen lisäeläkevakuutuksen korottaakseen eläkkeensä tasoa. Joskus myös työnantaja saattaa täydentää työntekijöiden eläketurvaa kyseisellä vakuutuksella. (Vapaaehtoiset eläkkeet. N.d.)

Yksilöllisen lisäeläkevakuutuksen tarkoituksena on parantaa eläketurvaa. Yksityishenkilö voi halutessaan tällaisen ottaa, mutta huomioon on hyvä ottaa se seikka, että lisäeläkevakuutuksen verotussäännöt ovat kovemmat kuin vastaavanlaisen yrityksen ottaman. Yksilöllisen lisäeläkevakuutuksen eläkeikä on vaihtunut useaan kertaan. Tämänhetkisen lain mukaan lisäeläkevakuutuksen matalin eläkeikä määräytyy sen hetkisen voimassa olevan lakisääteisen vanhuseläkkeen alimman mahdollisen varhentamattoman eläkeiän mukaan. Vakuutusmaksuille määritetään summa ja tämän summan yli menevä osa lasketaan palkaksi. Tätä verotetaan palkan tavoin. (Vapaaehtoiset eläkkeet. N.d.)

Vaihtoehtona on muun muassa eläkesäästäminen, tämän vapaaehtoisen toimenpiteen tavoitteena on lakisääteisen eläketurvan täydentäminen, jotta eläkeiän saapuessa on mahdollista ylläpitää sen hetkistä elämäntasoa. Melko hyvä ratkaisu eläkesäästämistä varten on erilaiset rahastot, jotka ovat joustavia sekä helppoja ratkaisuja. Esimerkiksi säästöpankissa sijoittamisen ammattilaiset hoitavat rahaston hoidon asiakkaan puolesta. (Eläkesäästäminen 2023.)

8 Tutkimusasetelma

Tutkimus toteutetaan kvantitatiivisena- eli määrällisenä tutkimuksena. Määrällisen tutkimuksen periaatteena on yleistäminen ja sen perustana käytetään jo olemassa olevia teorioita. Yleisin aineistonkeruumenetelmä on kyselyn tekeminen, jota tässäkin työssä tullaan käyttämään. Kvantitatiivisen tutkimuksen tekeminen vaatii ilmiön tuntemista, sekä syvää esiymmärrystä siitä. Tämän ilmiön ja esituntemisen pohjalta pystytään laatimaan tutkimusongelmaa vastaavat tutkimuskysymykset. Kyselyyn laadittavat yksityiskohtaiset kysymykset eli niin sanotut apukysymykset ovat olennaisia tutkimuskysymysten vastauksien tuottamisen kannalta. Kyseiset apukysymykset voivat olla joko mielipidekysymyksiä tai vaihtoehtoisesti faktapohjaisia kysymyksiä. Yleensä

kyselyissä käytetyt kysymykset ovat eri vastausvaihtoehdoilla varustetut. Tämä tarkoittaa sitä, että kysymyksellä on monta eri vastaus vaihtoehtoa ja yksi käytetty tapa on "Likertin-asteikko". Kysymyksien ja vastausvaihtoehtojen oikein asettamiseksi, on tutkijalla oltava hyvä tuntemus ilmiöstä. (Kananen 2015 73–74.)

Tämä tutkimus tullaan toteuttamaan kvantitatiivisena tutkimuksena. Tutkimuskohteena on Keski-Suomessa asuvat nuoret aikuiset, iältään 18–24-vuotiaat. Tavoitteena on kartoittaa heidän tietoisuuttaan koskien vapaaehtoisia henkilövakuutuksia Webropoliin luodun kyselyn avulla. Ilmiön tuntemustani ja esiyymmärrystäni on kasvattanut huomattavasti se, että työskentelin melkein vuoden LähiTapiola Keski-Suomen palveluksessa palvelumyyjänä ja kokemuksen pohjalta voin sanoa, että tutkittava tutkimusongelma näkyi välillä arjessa epätietoisuutena. Kyselyn pohjalta saatu aineisto tullaan analysoimaan ja siitä tullaan tekemään johtopäätökset. Tutkimuksen tuloksista voisi olla suurtakin hyötyä vakuutusyhtiöille esimerkiksi heidän miettiessään mahdollisen markkinoinnin kohdentamista vapaaehtoisten henkilövakuutuksien osalta juuri nuorille aikuisille.

Kvantitatiivinen tutkimus on mahdollista tehdä myös jo olemassa olevista rekistereistä, tilastoista tai tietokannoista. Valmiiden aineistoiden käytöstä voi kuitenkin seurata ongelmia, sillä ne eivät välttämättä sovi suoraan tutkimukselle asetetun ongelman ratkaisuun, koska ne on kerätty johonkin muuhun tarkoitukseen alun perin. Mikäli kuitenkin päädytään käyttämään valmiita aineistoja, joutuu tutkija niitä monesti tarkastamaan, muokkaamaan sekä mahdollisesti yhdistelemään ennen tutkimuksessa käyttöä. Valmiiksi kerätyt aineistot sopivat hyvin myös vertailutiedoiksi itse kerätyille aineistolle tai vaihtoehtoisesti vahvistamaan omaa tulkintaa. Empiirisessä tutkimuksessa kerätään aineisto yleensä itse, sillä erinäisten aineistojen yhteensovittaminen voi olla hyvinkin työlästä. (Kananen 2015, 74.)

Määrällisen tutkimuksen aineiston keruun jälkeen on aika aloittaa sen analysoiminen. Kerätty aineisto on hyvä saattaa taulukoituun muotoon, mikäli se ei sitä jo valmiiksi ole, sillä kvantitatiivista aineistoa analysoidessa tutkija argumentoi lukuja, sekä niiden välisiä tilastollisia ja systemaattisia yhteyksiä. Eri tutkimusyksiköille annetaan siis arvoja eri muuttujilla. Tämän kyseisen muuttujan arvo voi olla muukin kuin numero. Se voi olla esimerkiksi kirjain, kuten m = mies ja n = nainen. Analysoidessa kvantitatiivisen tutkimuksen aineistoa perustellaan asioita keskimääräisillä yhteyksillä, tämän taustalla on lähtökohtaisesti se, että etsitään tutkimusyksiköiden välisiä eroja eri

muuttujien suhteen. Analyysissa etsitään tilastollisia säännönmukaisuuksia siitä, että kuinka eri muuttujien arvot liittyvät toisiinsa. Tilastollinen analyysi on eri tutkimusyksiköiden erojen selittämistä toisilla muuttujilla, näin ollen tutkimuksessa käytettyjen muuttujien täytyy olla eroteltavissa. (Alasuutari 2012 Luku 2.)

9 Nuorille aikuisille suunnattu kyselytutkimus

Nuorten aikuisten tietoisuutta koskien vapaaehtoisia henkilövakuutuksia lähdettiin selvittämään heille suunnatun kyselytutkimuksen avulla. Ennen kyselyn suorittamista ja tulosten tarkastelua hypoteeseina oli, että nuorille aikuisille tunnetuimmat vapaaehtoiset henkilövakuutukset olisivat: ensimmäisenä tapaturmavakuutus ja toisena matkavakuutus. Nämä kaksi edellä mainittua vakuutusta tunnetaan yleensä hyvin ainakin nimensä puolesta.

Kyselytutkimus, sekä opinnäytetyö on toteutettu ilman toimeksiantajaa. Mikäli tutkimuksessa olisi ollut mukana esimerkiksi vakuutusyhtiö X, niin luultavasti potentiaaliset kyselyyn vastaajat olisivat olleet vain kyseisen vakuutusyhtiön asiakkaita. Nyt opinnäytetyötä toteutettaessa yksin, on loistava tilaisuus tarkastella myös sitä, että mitkä vakuutusyhtiöt ovat suosituimpia nuorten aikuisten keskuudessa henkilövakuutuksien osalta.

9.1 Kyselyn laatiminen

Kysely tutkimuksen pääasiallisena aiheena on vapaaehtoiset henkilövakuutukset. Tämän lisäksi kyselyssä selvitetään, että missä vakuutusyhtiössä vastaajilla on vakuutuksia ja minkä vakuutusyhtiön mainontaan he ovat törmänneet. Kyselytutkimus toteutetaan kvantitatiivisena tutkimuksena hyväksikäyttäen Webropol-kyselyalustaa.

Kyselytutkimuksen kohderyhmäksi valikoitui Keski-Suomalaiset nuoret aikuiset. Nuorten aikuisten iäksi määriteltiin 18–24-vuotiaat. Aläikärajana 18 vuotta perustuu siihen, että täysi-ikäisellä oletettavasti on enemmän päätäntävaltaa esimerkiksi omista vakuutus asioistaan, kuin aläikäisellä henkilöllä. Yläikärajana perustuu siihen, että oletettavasti yli 24-vuotiaiden elämäntilanne on poikkeava verrattuna valikoituun kohderyhmään. Kyselytutkimusta varten haettiin Jamkista tutkimuslupa. Tutkimuslupaa varten tehtiin tutkimussuunnitelma, sekä aineistonhallintasuunnitelma. Tämän jälkeen kyselytutkimusta varten luovutettiin Jamkin toimesta tuhat satunnaisotannalla valikoitua

Jamkin 18–24-vuotiasta opiskelijaa. Kyseiset opiskelijat olivat antaneet luvan luovuttaa sähköposti osoitteensa esimerkiksi tällaisia tutkimuksia varten.

9.2 Kyselytutkimuksen aiheet

Kyselytutkimusta laadittaessa kyselyn runko jaoteltiin kahdeksaan eri osaan sivuittain. Ensimmäisellä sivulla vastaajilta kysyttiin heidän taustatietojaan. Vastaajalta kysyttiin sukupuolta sekä ikää. Sukupuoli kysymyksessä vastaus vaihtoehtoina olivat ”mies”, ”nainen” ja ”en halua vastata”. Ikä kysymyksen kohdalla vastaaja pystyi valitsemaan ikähaarukoiden 18–21 ja 22–24 väliltä.

Toisella tutkimuksen sivulla kysyttiin vakuutustottumuksia vapaaehtoisten henkilövakuutuksien osalta. Toisen sivun ensimmäisenä kysymyksenä kysyttiin, että mistä henkilövakuutuksista vastaaja on kuullut. Vastausvaihtoehtoina oli ”tapaturmavakuutus”, ”sairaskuluvakuutus”, ”matkavakuutus”, ”eläkevakuutus”, ”henkivakuutus” ja ”en mistään”. Valmiista vastausvaihtoehdoista vastaaja pystyi valitsemaan monta vaihtoehtoa. Sivun toisessa kysymyksessä on sama periaate ja samat vastausvaihtoehdot kuin ensimmäisessä kysymyksessä, mutta tällä kertaa kysyttiin, että mitä henkilövakuutuksia vastaajalla on kyselyn hetkellä ja viimeisenä vastaus vaihtoehtona oli ”en tiedä”. ”En tiedä” vastaus vaihtoehto täytyi sisällyttää kysymykseen, sillä voi olla, että nuori aikuinen on vakuutettuna esimerkiksi tapaturmavakuutuksella, mutta vakuutuksenottajana toimii hänen vanhempansa ja nuori aikuinen ei itse ole tästä tietoinen.

Kyselytutkimuksen kolmannen sivun kysymyksiä nuorten aikuisten tietoisuutta koskien vapaaehtoisia henkilövakuutuksia lähdettiin pohtimaan normaalin vakuutusten myynti tilanteen pohjalta. Kyseisessä myyntitilanteessa vakuutusmyyjä kertoo potentiaaliselle asiakkaalle aina kolme perustietoa. Nämä perustiedot ovat vakuutuksen hinta, mitä vakuutus korvaa sekä vakuutuksen omavastuu. Näiden kolmen perustiedon pohjalta laadittiin kyselyyn kysymyksiä Likert-asteikkoa hyväksikäyttäen. Kolmannessa sivussa/osiossa käsitellään tapaturmavakuutusta. Ensimmäisenä väittämänä on että: ”Tiedän paljon tapaturmavakuutus maksaa vuodessa”. Kyselyyn vastaajan vaihtoehtoina ovat vasemmalta oikealle seuraavat: ”täysin eri mieltä”, ”jokseenkin eri mieltä”, ”ei samaa eikä eri mieltä”, ”jokseenkin samaa mieltä” ja ”täysin samaa mieltä”. Näitä samoja Likert-asteikon vastaus vaihtoehtoja tullaan käyttämään tämän kyselytutkimuksen lopuissa kysymyksissä, pois lukien viimeinen, eli kahdeksas osio. Kolmannen osion toisena väittämänä on että: ”Tiedän

paljon tapaturmavakuutuksen omavastuu on” ja kolmantena väittämänä on että: ”Tiedän mitä tapaturmavakuutus korvaa”.

Kyselytutkimuksen neljännessä osiossa käsiteltiin sairaskuluvakuutusta. Viidennessä osiossa käsiteltiin matkavakuutusta, kuudennessa osiossa eläkevakuutusta ja seitsemännessä osiossa henkivakuutusta. Kaikissa osioissa väittämät sekä vastausvaihtoehdot ovat samat ja vain vapaaehtoinen henkilövakuutus vaihtuu, pois lukien kuudennen osion eläkevakuutuksien väittämät, jotka ovat seuraavat: ”Tiedän paljon eläkevakuutus maksaa vuodessa”, ”Tunnen eläkevakuutuksen sopimusehdot” ja ”Tiedän milloin eläkevakuutusta voi nostaa”. Nämä vaihtoehdot täytyi muokata vakuutukselle sopivaksi, sillä eläkevakuutus ei varsinaisesti korvaa mitään.

Kyselytutkimuksen viimeisessä, eli kahdeksannessa osiossa lähdettiin kartoittamaan, että missä vakuutusyhtiöissä vastaajilla mahdollisesti on vapaaehtoisia henkilövakuutuksia ja minkä vakuutusyhtiön mainontaan he ovat törmänneet. Kahdeksannen osion ensimmäisessä kysymyksessä vastaaja sai valita vaihtoehdoista, että missä hänellä mahdollisesti on henkilövakuutuksia. Vastausvaihtoehdot olivat seuraavat yleisimmät vakuutusyhtiöt: ”OP Pohjola Vakuutus”, ”LähiTapiola”, ”Fennia”, ”Turva”, ”If.fi”, ”POP Vakuutus” ja ”Jossain muussa”. Mahdollisia jatkotutkimuksia varten kahdeksannen osion toisena kysymyksenä kysyttiin, että minkä vakuutusyhtiön mainontaan vastaajat ovat törmänneet. Vastausvaihtoehtoina tässä kysymyksessä oli samat yleisimmät vakuutusyhtiöt ja viimeisen vaihtoehdon tilalla ”Joku muu”.

Ennen kyselyn alkua vastaajalle kerrottiin sen olevan anonymi kysely, sekä tieto siitä, että kyselyn suorittamiseksi on saatu tutkimuslupa Jamkilta. Kyselytutkimuksessa oli yhteensä 21 kysymystä, joista neljään oli mahdollista vastata useampaan kohtaan kuin yhteen vaihtoehtoon. Yhteensä 15 kysymystä toteutettiin käyttämällä hyväksi Likert-asteikkoa. Taustatieto kysymyksiä osuus koko kyselystä oli 2 kysymystä. Pakollisia kysymyksiä ei kyselyssä ollut, sillä tavoitteena oli saada kyselyyn mahdollisimman paljon vastauksia lyhyessä ajassa. Kyselyn lopussa oli vielä kiitos viesti vastanneelle.

9.3 Kyselyn lähettäminen ja vastausten kerääminen

Tämä kyselytutkimus lähetettiin Webropolin kautta sähköpostilla 9.05.2023 kello 09:00. Samana päivänä kello 18:00 ajastettiin lähtemään muistutus sähköposti. Kysely lyötiin lukkoon 24 tunnin

kuluttua 10.05.2023. Vastaanottajina toimi kohderyhmään sopiva tuhannen Jamkin opiskelijan satunnaisotos, jotka ovat antaneet luvan sähköpostinsa jakeluun. Alun perin ajatuksena oli lähettää kyselytutkimus kaikille kohderyhmään sopiville Jamkin opiskelijoille, mutta lopulta tultiin siihen lopputulokseen, että useamman tuhannen oppilaan otanta olisi liian suuri tietoturvalisistä syistä. Näin ollen päätettiin satunnaisotos rajata tuhanteen opiskelijaan.

Kysely sähköpostin otsikkona oli ”Vakuutuskyselely opinnäytetyötä varten” ja viesti sisälsi tiedot siitä, että toteutettava kysely tehdään anonyyminä opinnäytetyötä varten. Tämän lisäksi viesti sisälsi tiedon siitä, että kyselytutkimukseen on saatu tutkimuslupa Jamkilta. Viestin lopussa kiitettiin mahdollisista vastauksista jo etukäteen. Näin ollen vastaanottaja sai tarpeelliset tiedot kyselystä ja sen käyttötarkoituksesta.

9.4 Kyselytutkimuksen tulokset

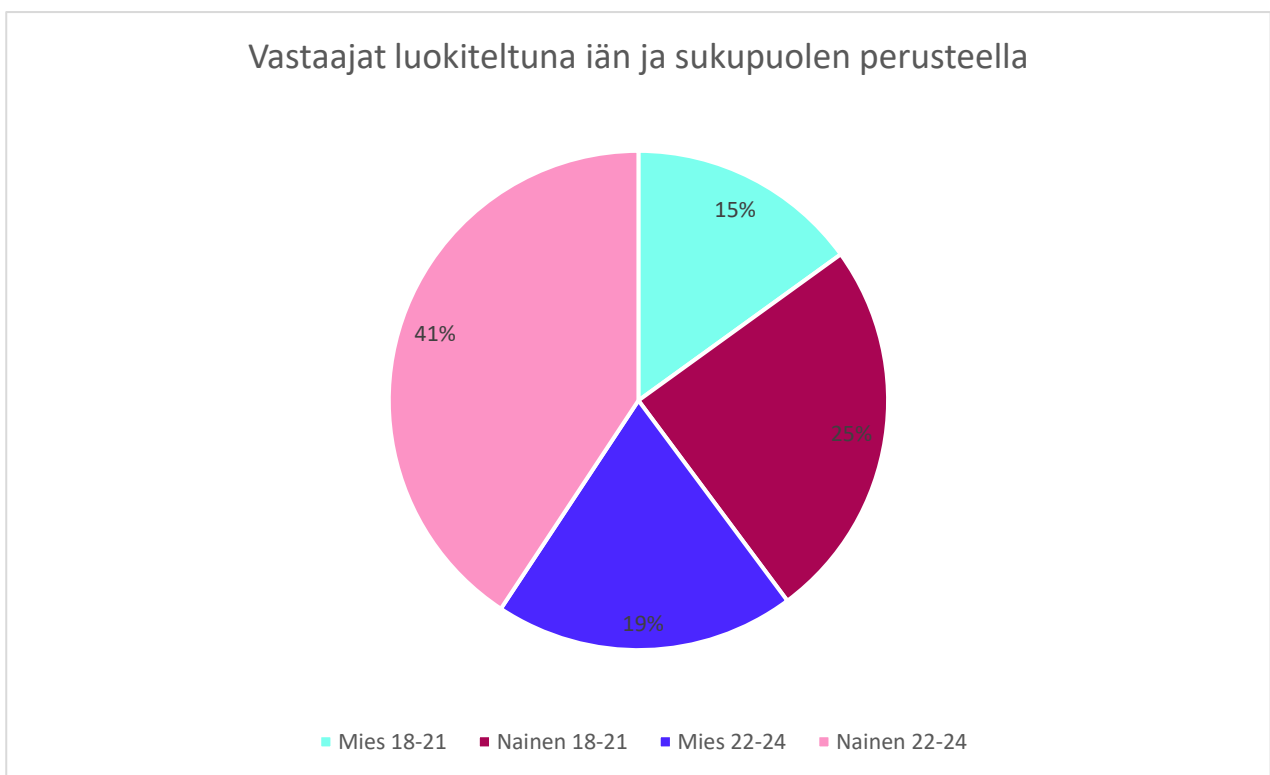
Kyselyn lähdettyä kello 09:00 vastaanottajille, tuli vastauksia ensimmäisen yhdeksän tunnin aikana 80 henkilöltä. Ensimmäinen ja viimeinen muistutus sähköposti lähti eteenpäin 18:00, jonka jälkeen kertyi vielä 38 vastausta lisää. Yhteensä vastauksia 24 tunnin aikana kyselyyn siis kertyi 118 kappaletta. Kyselyyn vastaanotti 1000 kohderyhmään sopivaa Jamkin opiskelijaa, eli 11,8 % kyselyyn vastaanottajista vastasi kyselyyn.

Tutkimustulosten analysoiminen aloitettiin viemällä vastauksista saatu data Microsoft Exceliin. Työn helpottamiseksi käytettiin Webropolin ominaisuutta, jolla kerätyn datan voi viedä suoraan omille välilehdilleen Exceliin. Kyseisen erittelyn jälkeen tuloksia tarkasteltiin ja analysoitiin, jonka jälkeen tehtiin päätös mahdollisista ristiintaulukoinneista ja normaaleista taulukoista.

9.4.1 Vastaaajien taustatiedot

Kyselytutkimuksen taustatietoihin vastanneista henkilöistä 39 oli miehiä, 76 naisia ja yksi, joka ei halunnut vastata kysymykseen. Näin ollen mies vastaajien osuus prosentuaalisesti oli 33,6 %, naisvastaajien osuus oli 65,5 % ja ”en halua vastata” vastauksen antaneiden osuus 0,9 %. Naisten osuus vastaajista oli siis huomattava enemmistö.

Vastanneista 46 oli iältään 18–21-vuotiaita ja seitsemänkymmentä 22–24-vuotiaita. Iältään 18–21-vuotiaiden osuus prosentuaalisesti oli 39,7 % ja 22–24-vuotiaiden osuus 60,3 %. Vastaajista suurin osa kuuluu vanhempaan ikähaarukkaan hieman yli 20 % erolla. Ristiintaulukoitaessa vastanneiden ikäryhmät ja sukupuolet, voidaankin todeta, että 41 %:lla suurin osa kyselyyn vastanneista oli 22–24-vuotiaita naisia. Toiseksi eniten vastanneista oli 18–21-vuotiaita naisia 25 %:lla. Toiseksi pienin osuus vastanneista oli 22–24-vuotiaita miehiä, heidän osuutensa oli 19 %. Pienin vastausmäärä oli 18–21-vuotiailla miehillä, joiden osuus vastanneista oli 15 %. (kuvio 1.)

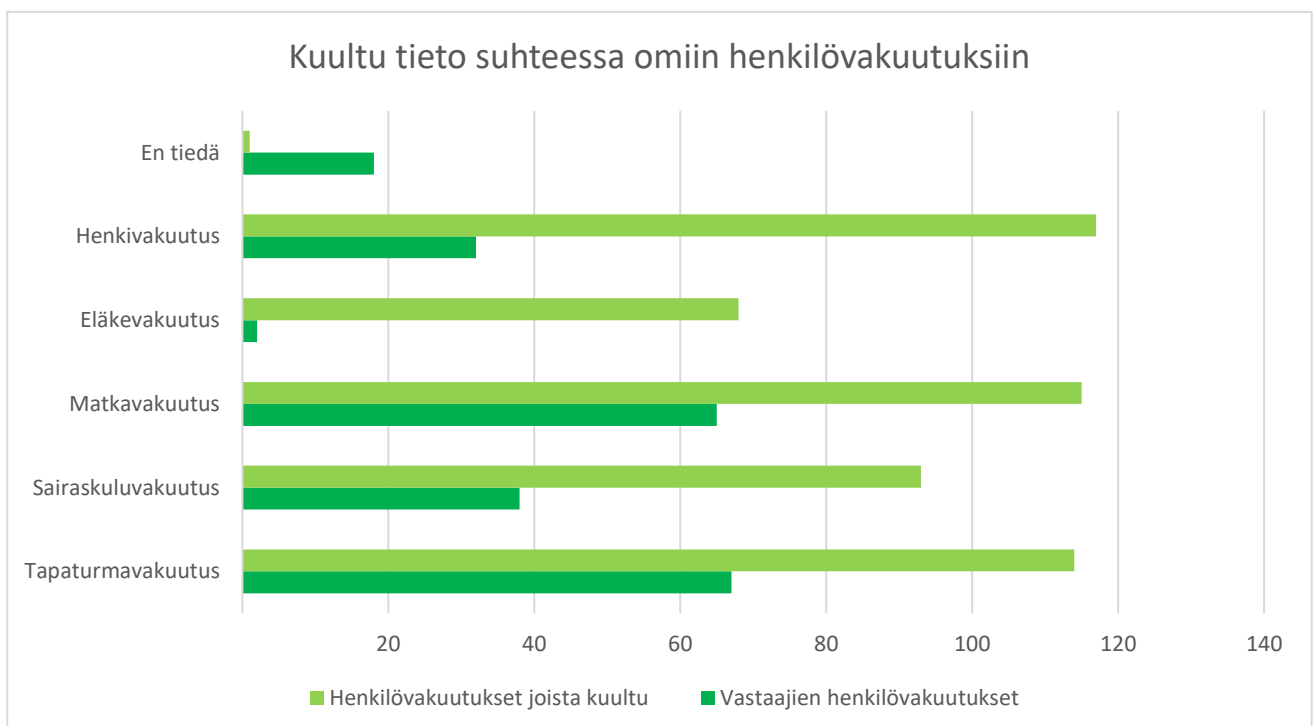

Kuvio 1. Vastaajien sukupuoli sekä ikäluokka

9.4.2 Vastaajien vapaaehtoiset henkilövakuutukset

Kyselyn toisessa osiossa kysyttiin, että mistä henkilövakuutuksista vastaaja on kuullut, sekä että mitä henkilövakuutuksia hänellä vastaus hetkellä on. Kuten hypoteesina mainittiin, niin tapaturma- ja matkavakuutuksien olemassaolosta oltiin tietoisia, sillä 97 % kaikista vastaajista oli niistä kuullut. Selkeänä yllättäjänä esiin nousi Henkivakuutus. Henkivakuutuksesta oli kuullut 99 % vastaajista. Sairaskuluvakuutuksesta oli kuullut 79 % ja eläkevakuutuksesta 58 %. Yksi vastaajista ilmoitti, ettei ole kuullut mistään vakuutuksista.

Kyselyn tekemis hetkellä jopa 63 % vastanneista oli voimassa oleva tapaturmavakuutus. Tämä oli selkeästi suosituin vakuutus nuorten aikuisten keskuudessa, vaikka heti perässä tuleekin matkavakuutus, joka oli voimassa 61 % vastaajista. Tässä kohtaa hypoteesit osuivat oikeaseen, sillä tapaturma- ja matkavakuutus ovat selkeästi suosituimmat vakuutukset. Vastaajilla kolmanneksi eniten oli sairaskuluvakuutuksia, sillä 36 % vastasi omistavansa sellaisen. Henkivakuutus oli 30 % ja 2 % eläkevakuutus. Peräti 17 % vastaajista vastasi, että ei tiedä onko heillä voimassa olevia vapaaehtoisia henkilövakuutuksia. Tähän vaikuttanee se, että he ovat vakuutettuina ja vanhempi vakuutuksenottajana.

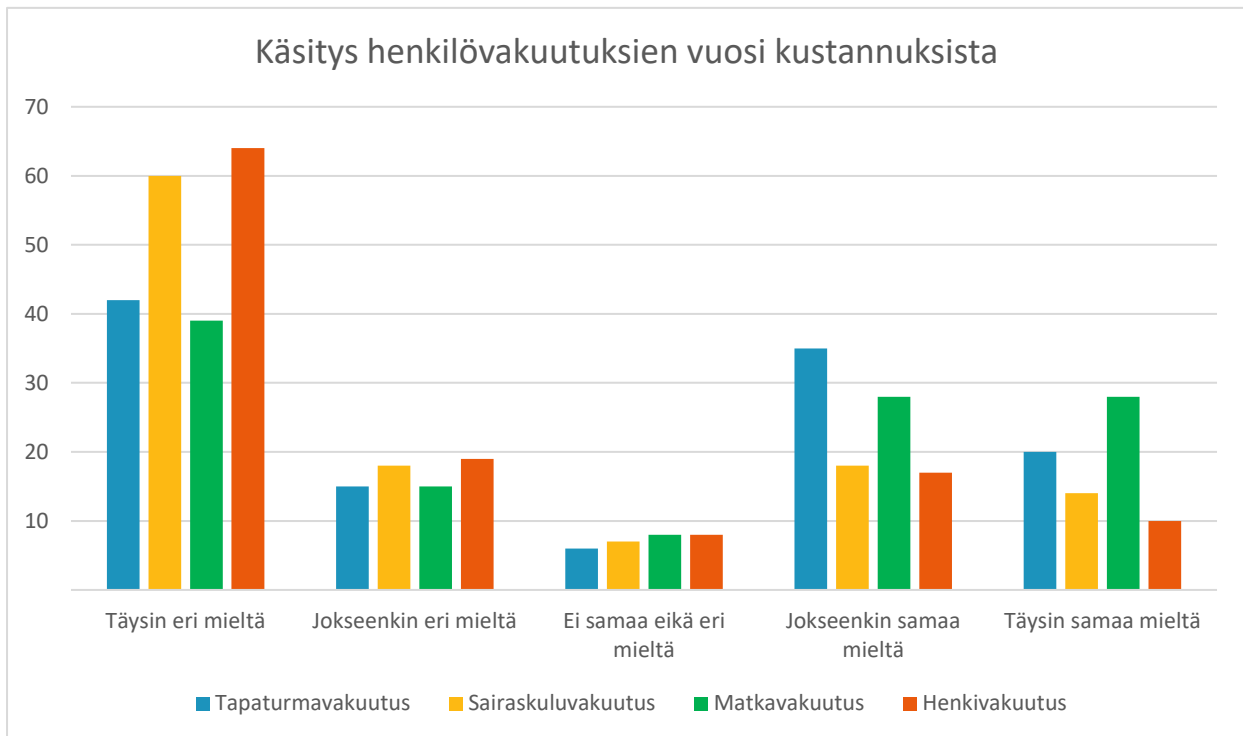
Kuvio 2. Vastaus määrien mukaan tehty kaavio kuulluista, sekä omistetuista henkilövakuutuksista.

Kuviosta kaksi voi huomata selkeää korrelaatiota tapaturma- ja matkavakuutuksen osalta. Eniten kuultuja vakuutuksia omistetaan myös eniten. Poikkeuksena kuitenkin henkivakuutus, josta oli kuullut 117 vastaajaa, mutta vain 32 vastaajaa omisti kyseisen vakuutuksen. Tätä ilmiötä voisi selittää se tosiasia, että henkivakuutusta monesti mainostetaan tunteita herättävin mainosin, mutta toisaalta taas nuorella aikuisella ei välttämättä elämäntilanne ole vielä sellainen, että he kokisivat henkivakuutuksen ajankohtaiseksi. Tunteita herättävä mainonta ainakin yleensä on suunnattu perheellisille töissä käyville ihmisille.

Vastaajista 93 vastasi kuulleensa sairaskuluvakuutuksesta, mutta vain 38 kertoi omistavansa sellaisen. Tätäkin kohtuu suurta eroa voisi selittää sillä, että nuoret aikuiset eivät koe tarvitsevansa turvaa sairauksien varalle, ovathan he lähtökohtaisesti nuoria ja terveitä. Kenties tietoisuuden lisäämisen myötä nuorista aikuisista löytyisi uusia sairaskuluvakuutuksen ottajia. Eläkevakuutuksesta oli kuullut 68 vastaajaa ja vain kaksi kertoi sellaisen omistavansa. Tätä ilmiötä selittää se fakta, että kyselytutkimukseen vastaajat olivat 18–24-vuotiaita nuoria aikuisia ja Jamkin opiskelijoita, joten suurimmalle osalle eläkevakuutus ei ole ajankohtainen asia. (Kuvio 2.)

9.4.3 Kyselytutkimukseen vastaajien käsitys henkilövakuutuksien vuosikuluista

Kunkin vapaaehtoisen henkilövakuutuksen osalta esitettiin väittämä, että tiedän paljon mikäkin vakuutus maksaa vuodessa. Vastaajan vastaus vaihtoehtoina olivat ”täysin eri mieltä”, ”jokseenkin eri mieltä”, ”ei samaa eikä eri mieltä”, ”jokseenkin samaa mieltä”, ”täysin samaa mieltä”. Jokaisen henkilövakuutuksen osalta kaikki vastaajat vastasivat kysymykseen ja näin ollen kokonais vastaus määrä oli 118 kappaletta kunkin vakuutuksen kohdalla.

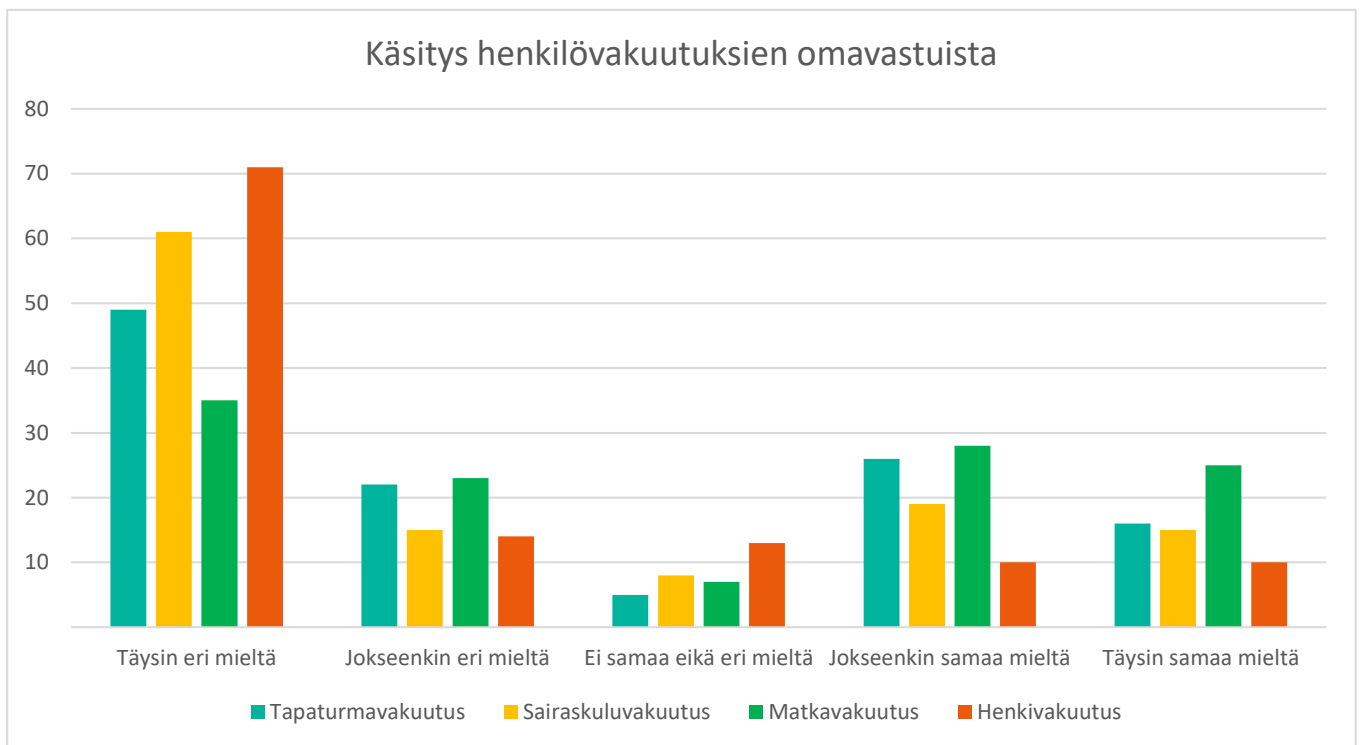
Kuvio 3. Kyselyn vuosikustannus väittämän vastaukset kappalemäärällisesti.

Kuviosta kolme voimme huomata jokaisen vapaaehtoisen henkilövakuutuksen kohdalta, että eniten vastauksia on annettu kohtaan ”täysin eri mieltä”. Sairaskulu- ja henkivakuutuksen osalta yli puolet vastaajista on sitä mieltä, että eivät tiedä niiden vuosikustannuksista mitään, kun taas tapaturma- ja matkavakuutuksen osalta ”täysin eri mieltä” vastanneiden osuus on noin yksi kolmasosa. Täysin tietoisia tapaturmavakuutuksen vuosimaksusta vastanneista oli 20 henkilö ja matkavakuutuksen vuosikustannuksesta 28 henkilöä. (Kuvio 3.)

Mikäli vertaa kuviota kolme kuvioon kaksi, olisi mahdollista tehdä johtopäätös, että edes kaikki tapaturma- tai matkavakuutuksen omistajat eivät tiedä täysin paljonko heidän vakuutuksensa kustantaa vuodessa. Otetaan esimerkkinä tapaturmavakuutus, vastaajista 67 kertoi omistavansa kyseisen henkilövakuutuksen, mutta vain 20 oli sen osalta sitä mieltä, että tietää täysin sen vuosikustannuksen. ”Jokseenkin samaa mieltä” vastauksia tapaturmavakuutuksen osalta tuli 35 kappaletta. Ilmiö on mielenkiintoinen sillä, vaikka nämä vastaukset laskettaisiin yhteen, olisi suurin piirtein tietoisia vakuutuksen hinnasta vain 55 henkilöä. Tätäkin toki voi selittää vanhempien ottamat vakuutukset lapsilleen. Neutraaleja mielipiteettömiä vastauksia on selkeästi vähiten, suurin osa vastaajista kuitenkin on kallistunut enemmän tietämättömyyden puolelle.

9.4.4 Kyselytutkimukseen vastaajien käsitys henkilövakuutuksien omavastuista

Kunakin vapaaehtoisen henkilövakuutuksen osalta esitettiin erikseen väittämä, että tiedän, paljon kyseisen henkilövakuutuksen omavastuu osuus on. Tässäkin kysymyksessä vastaajilla oli mahdollisuus valita samoista viidestä eri vaihtoehdosta. Jokaisen kysymyksen kohdalle oli vastauksen jättänyt kaikki vastaajat, näin ollen vastauksia oli yhteensä 118 henkilöltä.

Kuvio 4. Kyselyn omavastuu väittämän vastaukset kappalemäärällisesti.

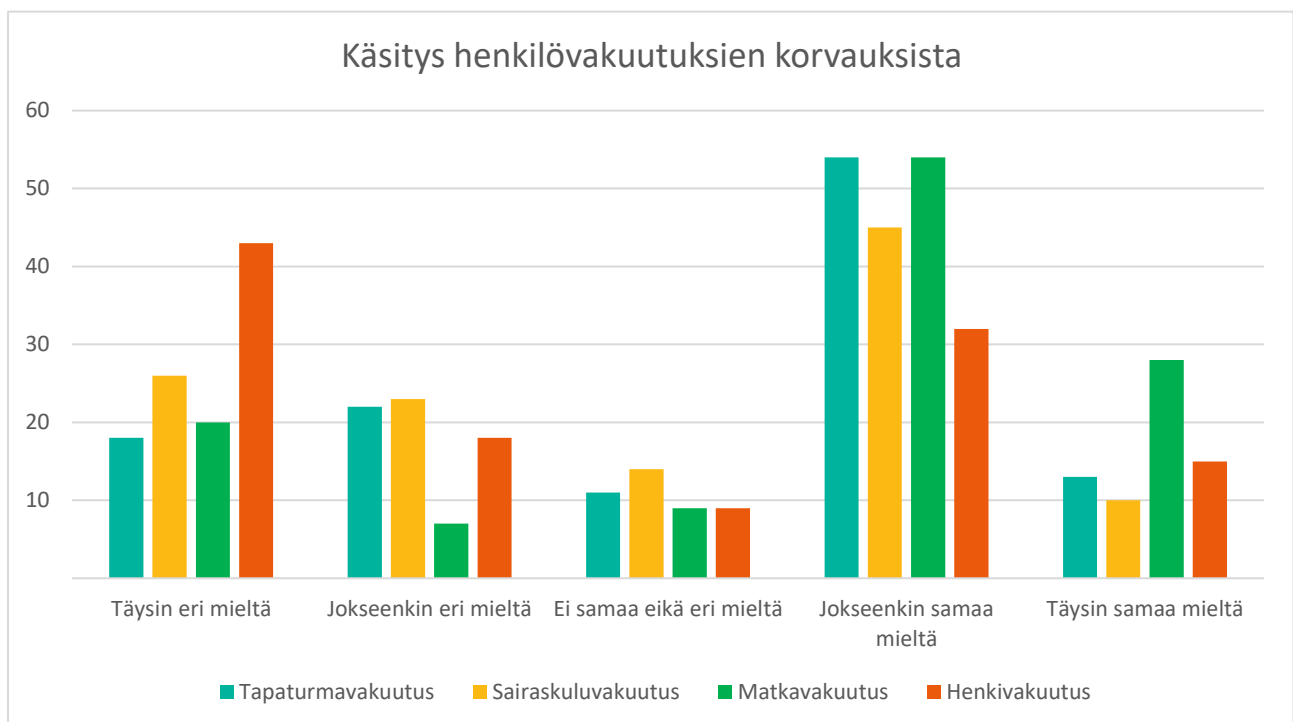
Omavastuuta koskevan väittämän kohdalla huomataan selkeän enemmistön vastanneen olevansa ”täysin eri mieltä”, eli he eivät ole tietoisia vapaaehtoisten henkilövakuutuksien omavastuu määrästä. Tapaturmavakuutuksen omavastuu osuudesta ei tiennyt 49 vastaajaa ja matkavakuutuksen omavastuusta ei tiennyt 35 vastaajaa. Korkeimmat pylväs piikit sijoittuvat jälleen kerran sairaskulu- ja henkivakuutuksen kohdalle. Vastaajista 61 ei tiennyt sairaskuluvakuutuksen omavastuuta ja henkivakuutuksen osalta peräti 71 vastaajaa 118:sta oli epätietoinen sen omavastuu osuudesta. (Kuvio 4.)

Tapaturmavakuutuksen osalta 118 vastaajasta tietoisia tai jokseenkin tietoisia oli 42 henkilöä, sairaskuluvakuutuksen osalta 34 henkilöä, matkavakuutuksen osalta 53 henkilöä ja henkivakuutuksen osalta 20 henkilöä. Epätietoisia nuoria aikuisia on omavastuun osalta selkeästi enemmän kuin tie-

toisia nuoria aikuisia. Mikäli kuviota neljä vertaa kuvioon kolme niin voidaan todeta, että vastaukset ovat melko lähellä toisiaan. Tämän perusteella voidaan todeta, että vapaaehtoisten henkilövakuutuksien omavastuiden sekä vuosihintojen tietämyksessä on puutteita nuorten aikuisten keskuudessa, sillä selvä enemmistö ei omaa tietämystä niistä, tai omaa vähän tietämystä kyseisistä aiheista. Tämä tietämyksen ”puute” luultavasti korjaantuu siinä tilanteessa, kun kyseinen vakuutus tulee ajankohtaiseksi nuorelle aikuiselle.

9.4.5 Kyselytutkimukseen vastaajien käsitys henkilövakuutuksien korvauksista

Jokaisen vapaaehtoisen henkilövakuutuksen osalta esitettiin erikseen väittämä, että tiedän, mitä kyseinen henkilövakuutus korvaa. Väittämän vastausvaihtoehtoina toimi samat Likert-asteikon vastaukset kuin edellisissäkin väittämissä. Vastaukset kaikkiin väittämiin jätti 118 henkilöä, pois lukien henkivakuutuksen korvaus väittämä, johon vastauksen oli jättänyt 117 henkilöä. Yhden vastaajan heitto ei kuitenkaan tule vaikuttamaan kyseisen väittämän analyysiin.

Kuvio 5. Kyselyn korvaus väittämän vastaukset kappalemäärällisesti.

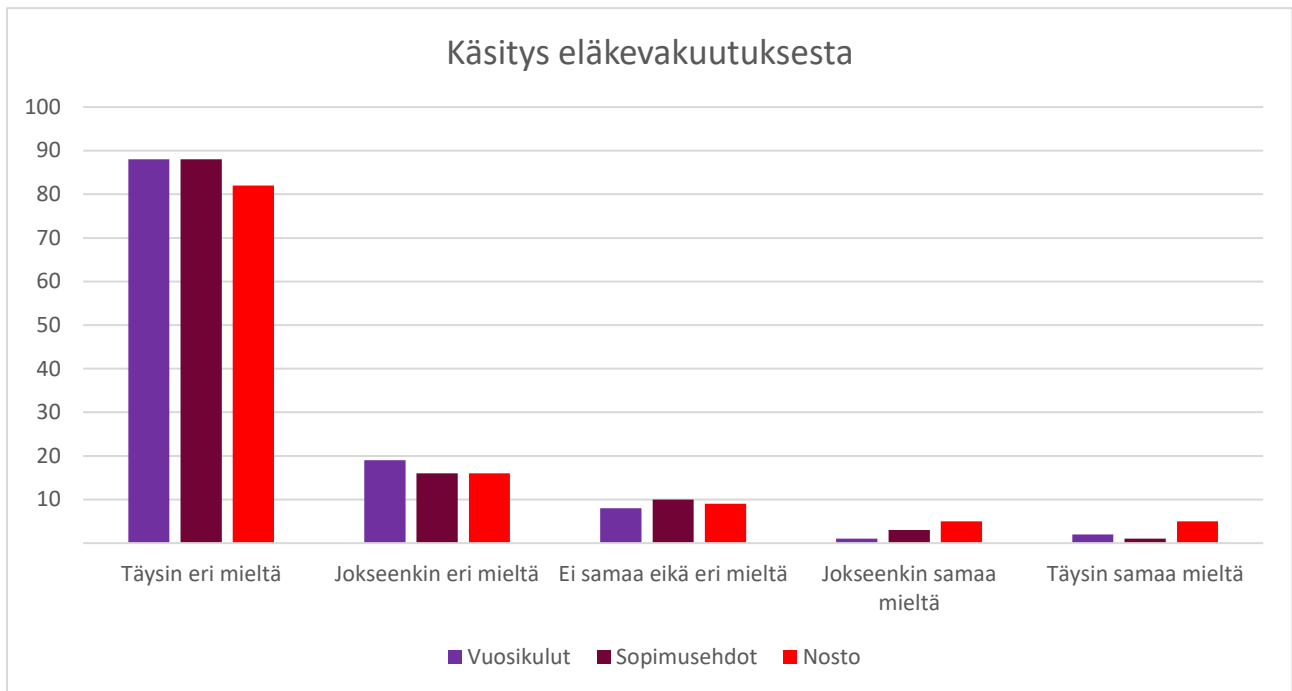
Poiketen edellisten väittämien tuloksista korvaus väittämän kohdalla tilanne on selkeästi erilainen. Suurin osa vastaajista kokee tietävänsä ainakin osittain, että mitä vapaaehtoiset henkilövakuutuk-

set korvaavat. Tapaturmavakuutuksen osalta 54 vastaajaa tietää ”jokseenkin” ja 13 vastaajaa kokee tietävänsä täysin mitä tapaturmavakuutus korvaa. Sairaskuluvakuutuksen osalta 45 vastaajaa tietää jokseenkin ja 10 vastaajaa kokee tietävänsä täysin, että mitä sairaskuluvakuutus korvaa. Matkavakuutuksen osalta 54 vastaajaa tietää jokseenkin ja peräti 28 vastaajaa kokee tietävänsä täysin, että mitä matkavakuutus korvaa. Selkeästi parhaiten nuoret aikuiset tietävät, että mitä matkavakuutus korvaa. (Kuvio 5.)

Henkivakuutuksen osalta jokseenkin tietoisia ja täysin tietoisia on yhteensä 47 vastaajaa, kun taas vastaavasti epätietoisia tai jokseenkin epätietoisia on yhteensä 51 vastaajaa. Korvausten osalta muut vapaaehtoiset henkilövakuutukset tuntuisivat olevan nuorilla aikuisilla enemmän tietoisuudessa, kuin henkivakuutukset. Mikäli pohtii näiden neljän henkilövakuutuksen perustietoja kokonaisuutena, niin selkeästi vähiten tiedetään henkivakuutuksen perustiedoista. Tätä ilmiötä voi tarkastella muidenkin vakuutusten perustieto väittämien perusteella. (Kuvio 5.) Kuviota 5, 4 ja 3 vertaillessa on helppo huomata, että kaikista epätietoisimpia ollaan nimenomaan henkivakuutuksen osalta. Kaikkien väittämien kesken henkivakuutuksen osalta on tullut eniten ”täysin eri mieltä” vastauksia. Perusteena tälle on luultavasti jo aiemmin mainittu ajankohtaisuus, nuoret aikuiset eivät vielä koe tarvitsevansa henkivakuutusta. Toisaalta taas ilmiössä voi olla kyse juuri epätietoisuudesta, joillekin nuorille aikuisille voisi henkivakuutukset olla ajankohtaisia, mutta he eivät ole tietoisia niistä tai niiden hyödyistä ja tämän perusteella eivät tiedä niitä ehkä tarvitsevansa.

9.4.6 Vastaajien tietoisuus eläkevakuutuksesta

Kyselyssä väittämät eläkevakuutuksesta poikkesivat hieman verrattuna muihin vapaaehtoiisiin henkilövakuutuksiin. Tämä johtui siitä, että eläkevakuutus on rakenteeltaan poikkeava. Ensimmäinen väittämä oli sama kuin edellisissä: ”Tiedän paljon eläkevakuutus maksaa vuodessa”, mutta toisena väittämänä oli omavastuun sijaan sopimusehdot ja kolmantena väittämänä korvauksen tilalla oli että: ”Tiedän milloin eläkevakuutusta voi nostaa”. Vaikka eläkevakuutus luetaan myös vapaaehtoiisiin henkilövakuutuksiin, niin taulukoidaan se tässä tutkimuksessa erikseen sen erilaisuuden takia. Vastausvaihtoehdot pysyvät samana Likert-asteikko vastauksina, kuin edellisissä väittämissä.

Kuvio 6. Kyselyn eläkevakuutus väittämien vastaukset kappalemäärällisesti.

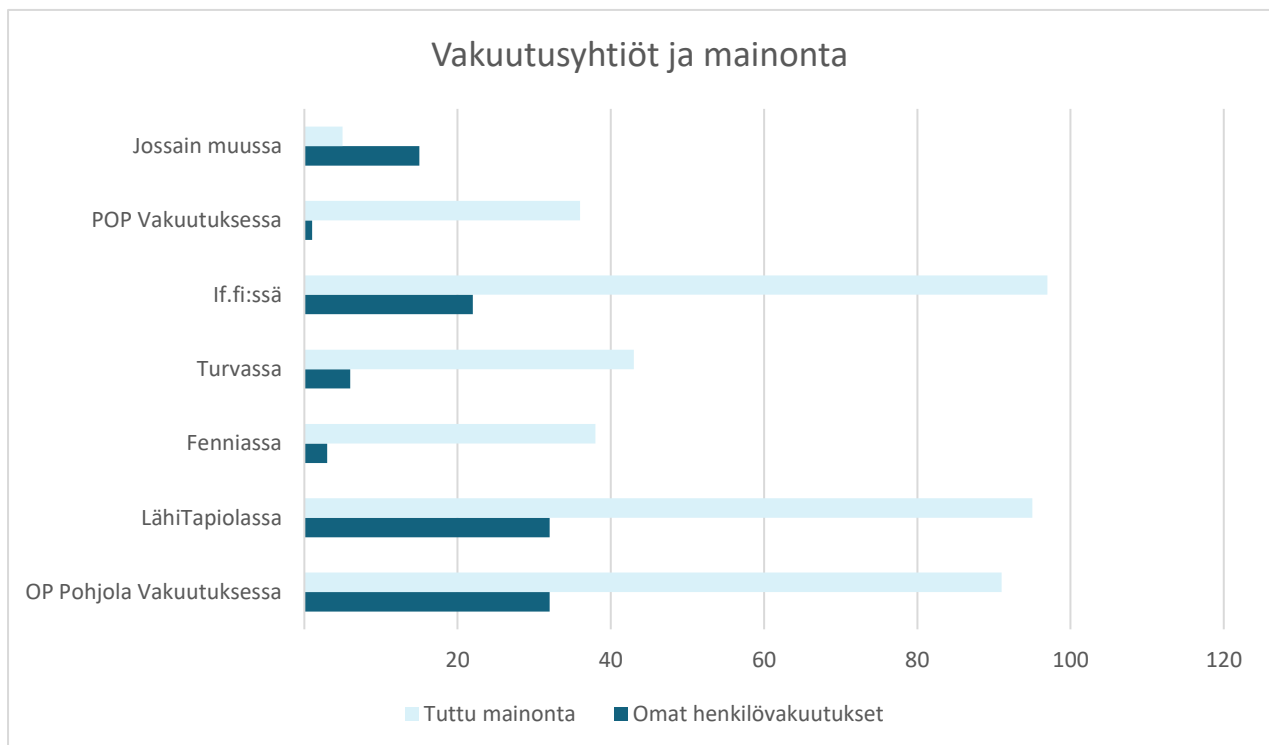
Kyselytutkimuksen 118 vastaajasta yli 80 oli täysin epätietoisia siitä paljon eläkevakuutus maksaa, mitkä ovat sen sopimusehdot tai milloin sitä voi alkaa nostamaan. ”Jokseenkin eri mieltä” vastanneitakin on suhteessa muihin vastauksiin kohtuu paljon, kun taas täysin tietoisia, eli ”täysin samaa mieltä” vastanneita on vuosikulujen kohdalla kaksi, sopimusehtojen kohdalla yksi ja eläkevakuutuksen nostettavuuden kohdalla viisi. Vastaajien vastausten perusteella voidaan todeta, että eläkevakuutus on kaikista vapaaehtoisista henkilövakuutuksista epätunnetuin nuorten aikuisten keskuudessa. Tätä ilmiötä selittää se fakta, että kyselytutkimuksen kohderyhmä on kaikki opiskelijoita, eikä eläkevakuutus ole heille ajankohtainen asia. Toinen ilmiön selitykselle voisi olla se, että yksityiset henkilöt harvemmin ottavat ylimääräistä eläkevakuutusta. Joissain tapauksissa voi työnantaja tarjota tällaista extra kannustinta työntekijöilleen. Vapaaehtoisen ”ylimääräisen” eläkevakuutuksen osalta täytyisi tehdä ihan oma tutkimuksensa, jossa voitaisiin kartoittaa tarkemmin kansan tietoisuutta nimenomaan sen hyödyistä.

9.4.7 Vastaajien vakuutusyhtiöt ja tuttu mainonta

Kyselytutkimuksen viimeisen osion ensimmäinen kysymys oli, että missä vakuutusyhtiössä vastaajalla on vapaaehtoisia henkilövakuutuksia. Toisena kysymyksenä oli, että minkä vakuutusyhtiön mainontaan he ovat törmänneet. Kummankin kysymyksen vastaus vaihtoehtoina olivat tunnetuimmat vakuutusyhtiöt ja vaihtoehto ”joku muu” tai ”jossain muussa”.

Kyselytutkimukseen vastanneista 118 henkilöistä 32 prosentilla on vapaaehtoisia henkilövakuutuksia OP Pohjola Vakuutuksessa, 32 prosentilla myös LähiTapiolassa, 22 prosentilla If.fi:ssä, 15 prosentilla jossain muussa vakuutusyhtiössä, 6 prosentilla Turvassa, 3 prosentilla Fenniassa ja yhdellä prosentilla POP Vakuutuksessa. Kyselytutkimuksen perusteella kolme suosituinta vakuutusyhtiötä nuorten aikuisten keskuudessa ovat LähiTapiola, OP Pohjola Vakuutus ja If.fi.

Eniten kyselytutkimukseen vastaajat olivat törmänneet If.fi mainontaan 86 prosentin osuudella. Toiseksi eniten oli nähty LähiTapiolan mainontaa 84 prosentilla. Kolmanneksi eniten OP Pohjola Vakuutuksen mainontaa 81 prosentilla ja neljäntenä tulee Fennia 34 prosentilla. POP Vakuutuksen mainontaan oli törmännyt vain 32 prosenttia kyselyyn vastaajista ja jonkun muun vakuutusyhtiön neljä prosenttia.

Kuvio 7. Vastaajille tuttu mainonta ja vakuutusyhtiöt joissa heillä on henkilövakuutuksia

Kuten kuvio seiskasta nähdään, on tutun mainonnan ja vastaajien suosimien vakuutusyhtiöiden välillä samankaltaisuuksia. OP Pohjola Vakuutuksessa ja LähiTapiolassa on vastaajilla eniten vapaaehtoisia henkilövakuutuksia. Näiden yhtiöiden mainontaan on myös törmätty usein. Vastaajista kuitenkin suurin osa oli törmännyt If.fi:n mainontaan, mutta siitä huolimatta vastaajilla on vähem-

män henkilövakuutuksia siellä, kuin LähiTapiolassa tai OP Pohjola Vakuutuksessa. Ilmiötä voisi selittää mahdollisesti vakuutusyhtiöiden mainonnan laatu ja se kuinka nuoret aikuiset tämän mainonnan kokevat.

Turvan, Fennian ja joidenkin muiden yhtiöiden mainontaan ei vastaajat ole törmänneet lähellekään yhtä usein, kuin LähiTapiolan, OP Pohjola Vakuutuksen ja If.fi. Tämä voisi selittää myös sitä, että miksi Turvalla, Fennialla ja joillain muilla vakuutusyhtiöillä on vähemmän henkilövakuutus asiakkaita. Toisena selityksenä voi toki olla myös hinta ja sopimusehdot, monet asiakkaat haluavat kilpailuttaa vakuutukset, jolloin halvin hinta nousee esille, toiset taas mieluusti maksavat hieman enemmän paremmista sopimusehdoista.

10 Johtopäätökset

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin nuorten 18-24-vuotiaiden aikuisten tietoisuutta vapaaehtoisista henkilövakuutuksista Keski-Suomessa. Aluksi aiheeseen pureuduttiin tutkimalla olemassa olevia vapaaehtoisia henkilövakuutuksia. Lähteinä käytettiin muun muassa eri vakuutusyhtiöiden virallisia ja luotettavia vakuutusehto asiakirjoja. Vapaaehtoiset henkilövakuutukset purettiin osiin ja niitä lähdettiin tarkastelemaan, sekä käymään läpi turva kerrallaan. Näin saatiin parempi kokonais käsitys kustakin vapaaehtoisesta henkilövakuutuksesta. Vapaaehtoisten henkilövakuutusten lisäksi läpi käytiin yleistä vakuutussanastoa. Tämä auttoi ymmärtämään vakuutusmaailmassa käytettyjen termien ja käsitteiden tarkoitusta. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, että tuntevatko nuoret aikuiset vapaaehtoisia henkilövakuutuksia, sekä paneutua heidän tietojensa tasoon. Tämän lisäksi selvitettiin, että missä vakuutusyhtiöissä nuorilla aikuisilla on vapaaehtoisia henkilövakuutuksia ja vakuutusyhtiöt, joiden mainontaan he ovat törmänneet. Opinnäytetyön tutkimus osuus tehtiin kvantitatiivisena verkkokyselynä.

Kyselytutkimus lähetettiin tuhannelle Jamkin opiskelijalle ja vastauksia kertyi 118 kappaletta. Tämä on varsin varteen otettava vastausmäärä ottaen huomioon, että kyselyyn oli aikaa vastata vain 24 tuntia. Ennen kyselyn lähettämistä asetettiin hypoteesit joiden mukaan nuorten aikuisten keskuudessa tunnetuimmat vapaaehtoiset henkilövakuutukset olisivat tapaturma- ja matkavakuutus. Kyseiset hypoteesit voidaan todeta pitävän paikkansa, sillä selkeä enemmistö kertoi sekä kuulleensa niistä, että omistavansa kyseiset vakuutukset. Vastaajista 2 % enemmän kertoi kuulleensa henkivakuutuksesta kuin tapaturma- tai matkavakuutuksesta. Tämä kuitenkin ei riko asetettua

hypoteesia, sillä alle puolet vähemmän kertoi sen omistavansa ja muista tutkimuksen vastauksista voi päätellä sen, että henkivakuutuksesta tiedetään loppupeleissä aika vähän.

Kyselytutkimuksen väittämien vastauksista käy ilmi, että vapaaehtoisten henkilövakuutuksien vuosimaksujen, sekä omavastuu osuiden määrät ei ole suurimmalla osalla vastaajilla tiedossa, tai on vain osittain tiedossa. Tätä johtopäätöstä tukee se, että yli puolet vastaajista olivat sitä mieltä. Epätietoisimpia oltiin henkivakuutuksesta, toisena sairaskuluvakuutuksesta, kolmantena tapaturmavakuutuksesta ja neljäntenä matkavakuutuksesta vuosihinnan ja omavastuun osalta. Tutkimuksesta kuitenkin kävi ilmi, että selkeästi suurin osa kyselyyn vastaajista olivat tietoisia vapaaehtoisten henkilövakuutuksien korvaus asioista. Yli puolet kertoi olevansa tietoisia eri henkilövakuutuksien korvaus asioista melko hyvin, tai täysin tietoisia, kun taas vastaavasti vakuutuksien vuosihinnoista osittain, tai täysin tietoisia oli noin 25-45 prosenttia vastaajista riippuen vakuutuksen laadusta. Vapaaehtoisten henkilövakuutuksien omavastuusta osittain tietoisia, tai täysin tietoisia oli vain noin 20-40 prosenttia riippuen vakuutuksen laadusta. Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että parhaiten nuoret aikuiset tuntevat matkavakuutuksen perustiedot. Toiseksi parhaiten tunnetaan tapaturmavakuutuksen perustiedot, kolmantena sairaskuluvakuutuksen ja neljäntenä henkivakuutuksen.

Kyselytutkimusta analysoitaessa otettiin huomioon eläkevakuutuksen erilaisuus ja se päätettiin käsitellä sen luonteen vuoksi erikseen. Tutkimuksessa selvisi, että eläkevakuutuksesta epätietoisia oli peräti 75 % vastaajista ja osittain tietoisia 15 %. Näin ollen voidaan sanoa, että melko epätietoisia eläkevakuutuksen maksuista, sopimusehdoista ja nostettavuudesta oli yhteensä 90 %, joka on huomattava luku. Tätä ilmiötä selittää se, että kyselytutkimukseen vastaajat olivat opiskelijoita, joten luultavasti se ei ole heille ajankohtainen asia.

Kyselytutkimuksesta käy ilmi, että suosituimmat vakuutusyhtiöt henkilövakuutuksien osalta nuorten aikuisten keskuudessa olivat OP Pohjola Vakuutus ja LähiTapiola, joista kummassakin oli kolmanneksella vastaajista voimassa olevia henkilövakuutuksia. If.fi:ssä vastaajista 22 prosentilla oli voimassa olevia henkilövakuutuksia. Vastaajat kertoivat myös, että kyseisten vakuutusyhtiöiden mainonta oli heille tutuinta. Tästä voitaisi päätellä, että hyvällä mainonnalla on positiivista vaikutusta vakuutusyhtiöiden asiakasmäärään. Tätä päätelmää rikkoo tutkimuksessa kuitenkin se, että eniten vastaajia kertoi if.fi:n mainonnan olevan tuttua ja siellä vapaaehtoisia henkilövakuutuksia

vastaajilla oli vain kolmanneksi eniten. Ilmiötä voisi selittää se, että lf.fi:n mainonnan laatu ei ole samalla tasolla OP Pohjola Vakuutuksen ja Lähitapiolan mainonnan kanssa.

11 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää kvantitatiivisen kyselytutkimuksen avulla nuorten Keski-Suomalaisten aikuisten tietoisuutta vapaaehtoisista henkilövakuutuksista. Tietoisuuden tasoa mitattiin esittämällä väittämiä henkilövakuutuksien perustiedoista, joihin vastaajat saivat ottaa kantaa Likert-asteikon vastauksien mukaan. Perustiedoiksi määriteltiin vakuutuksien omavastuu, vuosihinta ja korvaukset, sillä vakuutusmyynti tilanteessa vakuutusmyyjän tulisi kertoa kyseiset tiedot asiakkaalle. Nuorten aikuisten tietoisuuden selvittämisen lisäksi tavoitteena oli selvittää, että mitkä vakuutusyhtiöt olivat vastaajille tuttuja, sekä missä vakuutusyhtiössä heillä mahdollisesti on voimassa olevia vapaaehtoisia henkilövakuutuksia.

Tutkimuksen teoriaosuutta lähdettiin rakentamaan aloittamalla perus vakuutussanastosta. Vakuutussanaston määrittelemiseksi käytettiin luotettavaa internet lähdettä. Perusvakuutussanaston määrittelemisen myötä saatiin hyvät valmiudet teoriaosuuden seuraavalle vaiheelle, jossa käsitelään itse vapaaehtoisia henkilövakuutuksia. Vapaaehtoiset henkilövakuutukset purettiin palasiksi ja kaikki niiden sisältämät turvat käytiin lävitse. Opinnäytetyön teoriakokonaisuus muodostui edellä mainituista teemoista ja niitä hyödynnettiin esimerkiksi kyselytutkimuksen laatimisessa. Lähteinä turvien läpikäymiseksi käytettiin eri vakuutusyhtiöiden vakuutusehto asiakirjoja. Mainittakoon, että tässä opinnäytetyössä käytettyjä lähteitä on arvioitu luotettavuusnäkökulmasta ja siinä on pyritty käyttämään alkuperäislähteitä.

Tutkimuksen tavoitteena oli saada vastaus asetettuun tutkimusongelmaan. Tutkimusongelmana oli: *Kuinka tietoisia Keski-Suomalaiset nuoret aikuiset ovat vapaaehtoisista henkilövakuutuksista?* Kyselytutkimuksen tuloksien perusteella voisi tehdä johtopäätöksen, että suurimmalla osalla Keski-Suomalaisista nuorista aikuisista ei ole kovin hyvää käsitystä vapaaehtoisten henkilövakuutuksien perustiedoista. Tätä johtopäätöstä ei kuitenkaan voi kyseisen kyselyn perusteella tehdä täysin, sillä kaikki vastaajat olivat Jamkin opiskelijoita. Mikäli yleistettäisi tutkimuksen tuloksia, niin mukana pitäisi olla myös eri elämäntilanteessa olevia vastaajia sekä vastausmäärän olla huomattavasti suurempi. Tutkimuksessa kohderyhmä rajaantui Jamkin opiskelijoihin, joten se vastaa ehkä paremmin

kysymykseen: *Kuinka tietoisia 18–24-vuotiaat Jamkin opiskelijat ovat vapaaehtoisista henkilövakuutuksista?*

Validiteetti ja reliabiteetti ovat käsitteitä, joiden tarkoituksena on mitata tieteellisen työn luotettavuutta. Reliabiteetti tarkoittaa käytännössä sitä, että mikäli tutkimus toistettaisiin, niin lopputulos pysyisi samana. Validiteetti taas tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa tutkitaan oikeita asioita. Kvantitatiivisen tutkimuksen luotettavuuskriteereitä ovat sisäinen validiteetti, ulkoinen validiteetti, reliabiliteetti ja objektiivisuus. (Kananen 2015, 343–344.) Tämän tutkimuksen reliabiteetin voisi sanoa olevan kohtuu korkea, sillä kun vastaavanlaisten tutkimuksien tuloksia vertaa tähän, niin on havaittavissa tuloksissa samankaltaisuuksia.

Vaikka tällä opinnäytetyöllä ei ollutkaan vakuutusyhtiötä tai toimeksiantajana, voisi siitä olla hyötyä. Tutkimustulokset osoittavat selkeästi, että nuorilla aikuisilla on aukkoja tietoisuudessa liittyen vapaaehtoisiin henkilövakuutuksiin. Lisäämällä nuorten aikuisten tietoisuutta esimerkiksi mainonnan avulla tulisivat he tietoisemmaksi henkilövakuutuksien eri hyödyistä. Tietoisuuden lisäämisen myötä voisi nuorten aikuisten kiinnostus kasvaa henkilövakuutuksia kohtaan ja täten nostaa vakuutusyhtiöiden henkilövakuutus myyntilukuja. Tapaturma-, matka- ja sairaskuluvakuutukset ovat melko varmasti ajankohtaisia ja tarpeellisia vakuutuksia suurimmalle osalle nuorista aikuisista, joten markkinarakoa on selkeästi esillä. Mitä henkivakuutukseen tulee, niin sen osalta vakuutusyhtiöiden ehkä kannattaisi tehdä isompiakin toimia nuorten aikuisten osalta. Heissä kuitenkin on jo nyt niitä, joille ne ovat ajankohtaisia, sekä heitä, joille ne tulevat lähitulevaisuudessa ajankohtaisiksi. Mikäli heidän tietoisuuttaan henkivakuutuksen hyödyistä parannettaisiin, saattaisivat he lähitulevaisuudessa olla niistä kiinnostuneempia. Absoluuttisia faktoja edelliset oletukset eivät tietenkään ole, mutta niitä voisi lähteä esimerkiksi vakuutusyhtiön toimesta jatkojalostamaan, sekä tutkimaan.

Lähteet

Alasuutari, P. 2012. Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere: Vastapaino.

Eläkesäästäminen. 2023. Säästöpankki. Viitattu 20.04.2023. <https://www.saastopankki.fi/fi-fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/lisaa-sijoittamisvaihtoehtoja/elakesaastaminen>

Fennia-Henkiturva vakuutusehdot. 2021. Fennia. Viitattu 20.04.2023. <https://www.fennia.fi/fennia-henkiturva-vakuutusehdot>

Henkivakuutus. n.d. Fennia. Viitattu 20.04.2023. <https://www.fennia.fi/henkiloiden-turva/henkivaakuutus>

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja.

Vakuutus. 2022. Finanssiala.fi. Viitattu 27.04.2023. <https://www.finanssiala.fi/aiheet/vakuutus/#/>

Vapaaehtoiset eläkkeet. N.d. Finanssiala ry. Viitattu 20.04.2023. <https://www.finanssialalle.fi/opintomateriaalit/finanssialan-perusteet/vakuuttaminen/elakevakuuttaminen/vapaaehtoiset-elakkeet.html>

Yksityiset henkilövakuutukset. N.d. Finanssiala ry. Viitattu 02.02.2023 <https://www.finanssialalle.fi/opintomateriaalit/finanssialan-perusteet/vakuuttaminen/yksityishenkiloiden-vakuuttaminen/yksityiset-henkilovakuutukset.html>.

Lähitapiola-ryhmä. 2021. Kotitalouden vakuutusehdot. Viitattu 02.02.2023. <https://public.brandgate.fi/lahitapiola/lahitapiola/fi/tiedostot/118283/>

Sinun ja läheistesi vakuutukset. 2022. Pohjola Vakuutus. Viitattu 21.02.2023.

[https://www.op.fi/tac?did=He-](https://www.op.fi/tac?did=Hen0000001197&cs=9d27eb2870eced260fcb237f5c24e3685f6a2bbc001a4837cfd0724f7d7f2ce)

[hen0000001197&cs=9d27eb2870eced260fcb237f5c24e3685f6a2bbc001a4837cfd0724f7d7f2ce](https://www.op.fi/tac?did=Hen0000001197&cs=9d27eb2870eced260fcb237f5c24e3685f6a2bbc001a4837cfd0724f7d7f2ce)

Tunnetko jo nämä vakuutustermit? Ota vakuutussanasto haltuun. 2023. LähiTapiola. Viitattu 27.02.2023. <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/uutishuone/tiedotteet/tiedotteet/uutinen/1509579571721>

Valtioneuvoston asetus työtapaturma- ja ammattitautilaista tarkoitetusta haittaluokituksesta 768/2015. Annettu Helsingissä 11.06.2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150768>

Vakuutusopimuslaki 543/1994. Annettu Helsingissä 28.6.1994. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940543>.